

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת ויקהל – פקודי תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

כני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 והנה, הוא מפרש שמעתיך דפליגי במטיל מום בעלל מום, דרבי מאיר אסר ורבנן שרו,
2 כדאמרינן: יקח על פי ששעה בו מום, דרמינן יהיה לרצון כתיב, ובלבד שלא ישחוט
3 עליו, דגורנין דלמא אתי לאערומי ולהקין אפילו בלא אחור דם. ורבי שמעון מיקל טפי ולא
4 גזר, וש"א לישחוט עליו, אף על פי ששעה בו במנחתו, והא דמפרשין טעמא דרבי
5 שמעון במנחתיו משום דבר שאין מתכוין, והיינו

6 טעמא משום דעל כרחוק מנתיקין לא רצון א"ר יעני
7 ברייתא. ובמנחתיה תנן 'דחביבין אמרינן: יקחי'
8 ובלבד שלא יעשה בו מום, ובברייתא קתני
9 'דחביבין אמרינן: יקח אף על פי ששעה בו מום',
10 אלא היינו טעמא משום דברייתא מיירי בשאין לו
11 הפואה אלא אם כן יקח במקום שיעשה בו מום.
12 כמו באחור או גביה שפתיים, הלכך חשיב דין אחות
13 דם מום, וכן היה במטיל מום בעלל מום.
14 ואפילו במנחתו נמי שרי, מאחר דאין לו הפואה
15 אלא אם יעשה לו מום. אלא דגורנין לישחוט עליו,
16 דלמא לא תישחוט בו מום כשש לו הפואה כענין
17 אחר, ורבי שמעון לא גזר. אבל במנחתיו כשש
18 לו הפואה ברוקח: הנהך שאין עושה מום, ואפילו
19 הכי אסר רבי יהודה, דגזר מקום שאין עושה בו
20 מום אטו מקום שיעשה בו מום. ורבנן שרו במקום
21 שאין עושה בו מום, דלא גזר. רבי שמעון אמר:
22 יקח, אף על פי ששעה בו מום, כלומר, אחר
23 במקום שחילב לאו שום, ולא שראד פסק
24 רישיה, וש"ר, דרבי שמעון לטעמיה דאמר: דבר
25 שאין מתכוין – מותר. והשתא נגזר הואי דפרק
26 קמא דפסחים (ט"א) דמייתי ההם מנתיקין
27 דבברכות, ומפרש טעמא דרבי יהודה: מנתיקין
28 שאדם בחול על ממונו, אי שריית ליה במקום שאין
29 עושין בו מום – אחי: ונעשה במקום שיעשה בו
30 מום, ורבנן, כל שכן דאי לא שריית ליה – אחי
31 למעבר. והשתא נמי שריך לטעמא דרבנן, אחר
32 ליה למעבר דרבנן שרו משום דאפילו מטיל מום
33 במנחתו לכאן איסורא דאורייתא, כדרדשינן
34 'תמים יהיה לרצון', אלא היינו טעמא,
35 כדפרשית, והדמם מיירי בשיש לו הפואה על ידי
36 הקות הנהך, שאין עושה בו מום. וקתנן קשיא
37 מותרות חביבין, דרבי שמעון דרשן ההם קראי, ומייתי עלה
38 פלוגתא דמנתיקין, דהוה ליה לאיתניי מולוגתא
39 דברייתא: והכי איתא בפרשת 'אמור אל

1 אף נקשטו על אותו מום. רבי יהודה אומר: אפילו
2 מת – אין מקויון לו את הדם. אמר רבי חייא בר
3 אבא, אמר רבי יוחנן: הכל מודים במחמתין אחר
4 מחמתין שהוא חייב, דכתיב: "לא תעשה חמץ" ו"לא
5 תאפה חמץ". במקסרם אחר מקסרם שהוא חייב,
6 דכתיב: "ומעך וכתרת ונתתן וקרות", אם על פורת
7 הוא חייב, על נזק לא פל שפן! אלא להביא נזק
8 אחר פורת שהוא חייב, לא נתקן – אלא במטיל
9 מום בעלל מום, רבי מאיר סבר: "כל מום לא יהיה
10 בו" ורבנן סברי: "תמים יהיה לרצון". ורבי מאיר
11 נמי הכתיב: "תמים יהיה לרצון" – ההוא למעטי
12 בעל מום מעיקרא. – בעל מום מעיקרא, וי"קלא
13 בעלמא הוא! אלא למעטי פסולי המוקדשים לאחר
14 פריזתם, סלקא דעתך אמינא: הואיל ואסרינו בגיזה
15 ועבודה, במקסרם נמי לתסרי, קא משמעין לו ורבנן
16 נמי הכתיב: "כל מום לא יהיה בו" – ההוא מופיע
17 ליה לכתנתא: "ויכל מום לא יהיה בו" – אין לו
18 אלא שלא יהא בו מום, מינן שלא ירדום לו על ידי
19 אחרים, שלא יניח צנק או דביקע על גבי האוץ פרי
20 שיבא עקבו וילקח ויעשה תלמוד אומר: "הוא חייב, אמר
21 "מום" ואמר "כל מום", אמר רבי אמי: "הוא שאור
22 על גבי עופה, והלך וישב בו ונתמקמה מאליה –
23 חייב עליה, כמעשה שבת. – ומעשה שבת פי האי
24 גזונא מי מיהיב? והאמר רבה בר בר חנה, אמר
25 רבי יוחנן: הניח פשר על גבי תהלים, היפך בו – חייב, לא היפך בו – פטור! – אמר
26 רבא: מאי "חייב" נמי דקאמר? כמעשה עלי של שבת. גופא, אמר רבה בר בר חנה,
27 אמר

1 אפילו ימות – אם לא יקונו, אין מקוין לו. וברק קמא דפסחים (א"א). ומפרש טעמא,
2 דרבי יהודה: מותר שאדם בחול על ממונו, אי שריית ליה מקום שאין עושין בו מום,
3 אחי למעבר במקום מום. ובמקום מום סבירא ליה לרבי יהודה כרבי מאיר דאסר. אבל
4 מורים – אף על גב דפליגי במטיל מום אחר מום, נהן הבא דאחור דם, דאין דך מום
5 גדול מזה שדורי ימות, אפילו חייב מודים
6 במנחתו אחר מנחתו במנחתו כלומר, כל
7 המעטין בחימוץ, נהן שריך אחר הלש, ואופה
8 אחר ערך – כולן חייבין. כפסחים אחר פסחים
9 אפילו בדבמת חולין, דכתיב (ויקרא כב)
10 'וכארכבם לא תעשו'. ואם בא אחד וברת
11 הבצים, היתוין תלויין בבסי, ובא אחר ונתקן
12 לגמרי – חייב נהו גא. אם על כורת – שמניקין
13 תלויין וצא – חייב, בעל נזק חולין, לא כל
14 שכן. כל מום – כ"ל ריבוא היא, ומשמע
15 דאפילו בעלל מום לא יתי מום אחר. ורבנן
16 כמי תמים יהיה לרצון – כתיב ברישיה ויקרא,
17 ומשמע דכי: אותו שהוא תמים וראוי להיות
18 לרצון – בהוא מותרתן לך ד"כל מום לא יהיה
19 בו", אבל בעלל מום – שרי. ויקרא בעלמא הוא
20 דלא קדוש, ומאי איצטרך קרא למעשה
21 להטיל בו מום? הואיל ואסרינו –
22 כדאמרינן: בפרק יש דברות (ט"א): "תחוב" –
23 ולא נתיק. קא משמעין לו, דהוא נפטר – שרי
24 להטיל בו מום, אבל קדם פדיון – אסור. לא
25 יהיה – קרי ביה 'לא תקח' – שלא יטיל בו מום.
26 מום – לרבות כולם. הניח שאור על גבי עופה
27 – מנחות. וישב לו ונתמקמה מאליה חייב –
28 בתבחה בעלמא. כמעשה שבת – כי היכי
29 דמתייבז מניח בשל על גביהם שבת בעולה
30 מאלו – חייב. כמעשה צלי כולמו,
31 דכאן חייב בהנחה בעלמא. כי היכי דמתייבז
32 בשבת בהוה עושה בו מעשה צלי גמור,
33 שדוקא בו, והדמם

איכא
1 רבי יוחנן: הניח פשר על גבי תהלים, היפך בו – חייב, לא היפך בו – פטור! – אמר
2 רבא: מאי "חייב" נמי דקאמר? כמעשה עלי של שבת. גופא, אמר רבה בר בר חנה,
3 אמר

4 דהביעין: "תמים יהיה לרצון" – אף לא יאכל עשה, לא תעשה מנץ תלמוד אומר: "כל מום לא יהיה בו מום" – אל
5 תתן בו מום. מכאן אמרו: בביב שאחור דם בו, כדאינא בעבורות (ל"א). הכל מודים במנחתין אחר מנחתין שהוא חייב – הקשה הרב רבינו יעקב מאורליינש לומר: אמרינן פרק קמא דעבודה
6 זרה (ג"ג). (גמרא: עיר שיש בה עבודה זרה) גבי מנחתין בומן הוה, דקאמרין: נועל דלה בניה. והיא מזה מאליה. ופרקי: וישישיה גיסטרא! ומשני רבא: שנראה במטיל מום בקדשים. ופרקי:
7 לנפיה. למה חייב. לא לנפיה ולא לדמיה. והשתא חיי מנחתין אחר מנחתין, דלא חיי לא לנפיה ולא לדמיה. והייבויש ורבי לומר: מזה חיי לנפשו יותר. ועוד:
8 במנחתין מחייבין טפי, כדאמר רבא, דאפילו נאמן דפטר מילין מום בעלל מום. מותר במנחתין אחר מנחתין חייב. הכל האורח בישראל ישבו פסכות" – מלמד שכל ישראל ישבין פסכות אחת.
9 הניחם תלויים בבסי, ובא אחר ונתקן לגמרי. ואי אפשר למנן בו, דבבכורות פרק "על אלו מנתיקין" (ל"ט). אמרינן דנתוק וברת לא הוה מומין – פירוש: משום דאינתו בבסי. ונראה דברות'
10 יעיני שכרתו במקום חיבור, ולא שגברות לגמרי. אלא למעטי פסולי המוקדשין לאחר פריזתם – הוה נמי למעטי: למעטי בומן הוה, דחשיב ליה פסקא דעבודה זרה (ג"ג). נראה
11 בעלמא. ושמא לא צריך לחבי.

12 אמר מום ואמר כל מום – השתא דרשי כולוה תנאי כ"ל. ותימה דבריש "אלו עוברין" (פסחים ג"ג). דפרקי: ורבי אליעזר אימא כ"ל" – לרבות את הנשים, כי כ"ל – לרבות עירובו! וכי
13 תנאי: רבי אליעזר לא דרשי "כל כ"ל", והתנאי בו נאמן שמעת ליה דרשי "כל" – רבי אליעזר. מאי קשיא? הא איכא תנאי טובא דרשי "כל", וכן רבי יעקבא בפרק "העירובות"
14 (ובחס פ"א). גבי "כל חטאת!" ויש לומר: דתכל מקום קשיא ליה ההם, דלא משמתינא את בשום דוכתא (שיסבור) דהעירובת חמץ כבדת. ועוד: אף על גב דלא דרשי רבי חתם "כל", ש
15 מוקדשין דרדשינן, כגון ב"מטובה" (בבא קמא ט"א). דאמר: "כל" – רביא הוא. ובפרק שני דטובה (כ"ג). ר"ל: האורח בישראל ישבו פסכות" – מלמד שכל ישראל ישבין פסכות אחת.
16 ורבי יהודה דרשי "הוא כ"ל מום" – למטיל מום בעלל מום, לא דרשי חתם "כל" בריש "אלו עוברין" (פסחים ג"ג). ובפרק קמא דבריות (ה"ג). נמי דרשי רבי יהודה "כל דם", לכך נראה
17 הדתם כולל דברב רבא אסרא לרבות. נהן עירובו, ולא נשים משום הדקש, הנהן מקצתו ד"כל תסריד", וכן ודקא ישיב. לדמיה. ועל גזא: קאמר: נאמן! כרבי אליעזר דרשי "כל" לרבות לא
18 שאין סבירא לרבות. ועל גזא: קאמר: ורבנן כ"ל" לא דרשי וכתב דבר שאין סבירא לרבות. הניח שאור על גבי עופה הלך וישב לו ונתמקמה מאליה – ואף על גב דכתיב בקרא: לא
19 תעשה לך רלא אחת. – נמי משמע מידי דעתייה. חייב נמי לנפיה וערכה לרבות אפילו ויטוף. וכו' נמי לא תעשה קריתן ביה. ו"מעשה" שבת כי היא גזונא מי מחייב בו – אף על גב דהדריקת פת בתנור
20 מחייב – ההם משום דדרכו לאפות כולו, אבל נאן כשאדם מניח לפת שאור שלם על גבי עשה – אין זרעה להתמקין כולה, אלא אחור צד לחודיה שגונבו בשאור. ואותו צד עמנו אן
21 דרכו להתמקין חצונו גמור. (וכי היא גזונא לא בעינא חצונו נוקשה). דמי למאכל כן דרוסאי, לפיכך דמיה לא מעשה צלי של שבת היפך בו – חייב, לא היפך בו – פטור. דכל באר אחר,
22 מנאכל כן דרוסאי – לאו כלום הוא.

מנחות. פרק המישי – כל המנחות דף נז עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

1 וְיָמֵי פִירוֹת אֵין מִתְמַצֵּין – פִּירְשֵׁתוּ בִּישׁ פִּירְקֵין (גַּבֵּי דְבוּר הַתּוֹחֵל אֵין).
 2 וְשִׁמְעִינָן לִיה לְרַבִּי עֲקִיבָא דְאִמְרַי מִדָּת יֵשׁ בַּת נַתְקִישָׁא – לְקַמְן בְּפֶרֶק "שְׁתֵּי מִדּוֹת"
 3 (א.א.א.) וְאֵם תַּמְרוֹה לְדַמְנָא סְבִירָא לִיה תַּנּוּר מְקֻדָּשׁ – וְדִיעֵינָא מְקֻדָּשׁוֹ פְּתִיחָא.
 4 וְעֵרִיץ יִכּוּל לְבַא לִידֵי יוֹחֲזֵי? וְנִסְתָּא לְקֹדֶקֶד מִתּוֹךְ כִּי דְמִקְדָּשׁוֹ פְּתִיחָא – וְחַל אֵין לִידֵי
 5 יוֹחֲזֵי. וְנִפְקָא מִתַּיָּא לְמַצּוֹת שֶׁל פֶּתַח. וְנִסְכּוֹ פֶּרֶק
 6 קָמָא רִשְׁבַּת (י.ט.ב.) מְשַׁמְעָה וְדִמְחֵיא שְׁעֵתָא חֲשִׁיב
 7 אִפִּיחֵי גִמְרֵיהּ. דְּאִמְרַי מִדָּת. וְהֵם לֹא חִרְרָה עַל גַּבֵּי
 8 תַּחֲלִים, אֲלָא כִּדֵּי יִרְדִּישׁוּן. וְשִׁמְנָא זֶה וְהֵיא
 9 שִׁיעוּר שֶׁנִּבְנָא לִי כִּי דְרוּסָא. וְלִפְתָּחָא הֵיא בְּקִרְתָּא
 10 פְּנֵים תַּחַם, אִי הִיא תַּחְתּוֹת אִו בַּעֲלִיקוֹ. וְעֵרִיץ עֵיקוֹן
 11 דְּמִשְׁמַע עֲבָא אִדָּא מִדָּת יֵשׁ בַּת נַתְקִישָׁא – קִישֵׁי
 12 לְחֵם הַפְּנִים מְשַׁמְדִּין בִּי סוּלַת בַּעֲשֵׂרוֹן. וְלֹא
 13 מְשַׁמְטֵיהּ בְּשׁוּם דּוּחְתָא דְּלִקְדִּישׁ אֲלָא אִו תַּנּוּר
 14 אִו עַל הַשְּׁחֵלְקוֹן, לְקַמְן בְּפֶרֶק "שְׁתֵּי יוֹחֲזִים" (ג.מ.ב.)
 15 דְּאִמְרוּ: וְשִׁנְתִּים מְקֻדָּא אִתְּרֵי חֲדָשׁ. וְהוּא דָּרָךְ חֵטִי
 16 כִּי, וּבְפֶרֶק שְׁנֵי דִמְעִינָא (א.ט.ט.) קְטַן גַּבֵּי לֹאֵם הַפְּנִים
 17 קִרְוָנוּ תַּנּוּר – וְהַכּוֹשֵׁר לִפְסֵל, וְגַבֵּי מִנְחוֹת קִתְּנֵי
 18 קִדְשׁוֹ בְּבִילֵי, רַבִּי יִשְׁשַׁבְּשֵׁיב סָבִיר אֲתוּם לְמַעֲשֵׂי מִדָּת
 19 יֵשׁ בְּמִבְדּוּץ – וְלְחִבֵּי מְנַעַם מִתּוֹם מִדָּת יֵשׁ סִפִּי
 20 מִמִּדַּת לֹא, וְרִישֵׁיחֵם – וְכִי בְּלִי הַמּוֹחַם מִדָּת יֵשׁ סִפִּי
 21 מִדָּת לֹא, כִּי פִירֵשׁ בְּקִנְיֹנְסֵי, וּמְשַׁמְעָה שִׁדְיָה בְּתוֹךְ
 22 רִבֵּי מִשְׁיחָה וְיִתְּנֵי מִמֶּנּוּ יֵשׁ. וְאֵם תַּמְרוֹה: וְהוּא
 23 סוּגֵינָא דְּבִירֵישׁ פֶּרֶק שְׁנֵי דִשְׁמִיעוּתָא (מ.א.) דְּאִמְרוּ
 24 "אוֹתָם" – בְּמִשְׁיחָה, וְלֹא לְדִירוֹת בְּמִשְׁיחָה אֲלָא
 25 בְּעִבְרָה, מִמְּנָן לֹא רַבִּי יוֹנָתָן אִלֵּי רַבִּי יִשְׁשַׁבְּשֵׁיב
 26 וְיֵשׁ לְמַדָּה דְּאֵתֵיא רַבִּי עֲקִיבָא דְּאֵת לִיה מִדָּת לֹא
 27 בְּמִשְׁיחָה פְּנִים תְּבוּרָן, כִּי מִרְבּוּבָה בַּעֲשֵׂרוֹת לְקַמְן
 28 בְּפֶרֶק "שְׁתֵּי מִדּוֹת" (א.א.א.) וְסְבִירָא לִיה מִדָּת יֵשׁ
 29 חוּל אֵת, אֵם כִּן לֹא יִתְּנֵיהּ אֲתוּם אֲלָא מִתְמַצֵּינָא
 30 הַלְדִירוֹת מְבַרְדֵּן.
 31 אֵין לִי אֲלָא מִזְבֵּחַ כֶּבֶשׂ מִנֶּיךָ – חֵבָא מְעִרְכִין
 32 קָרָא לְרַבִּי יוֹנָתָן בְּכַשׂ מִזְבֵּחַ וְכִן סִפֵּף "וּמִזְבֵּחַ
 33 מְקֻדָּשׁ" (וּבְדִסּוֹס פ.א.) דְּתַנֵּיא: "כִּל תְּרוּגַם מִזְבֵּחַ
 34 יִקְדָּשׁ" – אֵין לִי אֲלָא מִזְבֵּחַ, כֶּבֶשׂ מִנֶּיךָ תַּלְמוּד
 35 לְמַר "אֵת הַמִּזְבֵּחַ". וְהָא דְרִישׁ בְּזִכְרֵיהּ בִּישְׁלֵחַ
 36 "קִדְשֵׁי שְׁטִימָ" (ס.ב.) עַל קִיד הַמִּזְבֵּחַ" – וְלֹא
 37 עַל קִיד הַבֶּשֶׂט, וְלֹא דְמִזְבוּר קָרָא לְמַעֲשֵׂי, אֲלָא
 38 כִּיּוֹן דְּרַחֲבִיב "מִזְבֵּחַ" – וְרוּקָא מְשַׁמְעָה, כִּדְקָאמְר
 39 גַּמְי. וְלֹא קִיד הַדִּבְלִיל לֹא קִיד הַאֲלֵמִים. וְתִמְחֵי תַּחְתּוֹן
 40 בְּפֶרֶק שְׁנֵי בְּחִדִּים (מ.א.) נָתַן עַל הַבֶּשֶׂט – פְּסוּל:
 41 וְאִמְרִין בְּגִמְרֵיהּ, מִשְׁמַע אֲתוּם לֵאמֹר – פְּסוּל – בִּשְׂרָא, בְּלֹא
 42 בְּעִלִּים – תַּנְפַּחְרֵי. דְּאִמְרַי קָרָא "וְאֵינִי נִתְּוִי לְכֶם
 43 לְאֲמֹר" – כִּיּוֹן שְׁמִיעוּ עַל מִזְבֵּחַ, תַּנְפַּחְרֵי
 44 בְּעִלִּים. וְלִמְנָא חֵבָא יוֹתֵרָא דְקָרָא חֲשִׁיבָנָא כֶּבֶשׂ
 45 כְּמוֹתוֹ וְנִרְיָא לְפִישׁ: מְשַׁמְלָא לֵי אֵין אִי מִנְעוּ
 46 עַל גַּבֵּי הַבֶּשֶׂט, (וְאֵלָא) אֵינִיק קָרָא. דְּתַנֵּי הַתַּם:
 47 שְׁלֵחַ כְּנַגְדֵּי הַסֵּדֶה, נָתַן אֵת הַיִּתְּנִין לְמַעֲלָה לְמַטָּה
 48 וְאֵת הַיִּתְּנִין לְמַטָּה לְמַעֲלָה. וְעַל זֶה קָאמְרֵי, א.א.א. 34
 49 קִסְבֵּר שְׁלֵחַ בְּמִקְוֵי מִקְוֵי דְמֵי. וְעַל כִּדְרִיץ
 50 מְשַׁמְלָא לֹא אִתְּרֵיהּ מִנְחֵיתָא קָרָא. דִּי תִּינְתֵין בְּפִינִים
 51 שְׁתַּת בְּחִיץ – לְבִילֵי עֲלֵמָא לֹא בְּמִקְוֵי מִקְוֵי
 52 כִּי מִרְבּוּבָה בְּפֶרֶק "כִּל תְּרוּגַם" (וּבְדִסּוֹס ל.א.) סִפֵּפוּ,
 53 דְּפִרְקֵי: וְלִפְסֵלֵי וְכִי יוֹתֵרָא בִּינְתֵין בְּחִיץ בְּפִינִים
 54 בְּפִינִים בְּחִיץ – פִּירְשֵׁתוּ: דְּרֵינִי בִּלְבַּב בְּמִקְוֵי לֹא
 55 וּבְפֶרֶק שְׁנֵי בְּחִדִּים (מ.ב.) דְּבוּר הַתּוֹחֵל אֲמִיר
 56 הֶאֱרִיכֵי. כֶּבֶשׂ מִנֶּיךָ – לְרַבִּי יוֹתֵרָא דְאִמְרַי
 57 וּבְחִדִּים בְּפֶרֶק "קִדְשֵׁי קִרְיָתֵי" (א.ט.א.) דְּרַפְעָא עֲרֵדָה
 58 תַּחְתּוֹתָא מְבִיחָא, וְהֵיא מִדָּת יֵשׁ בַּת נַתְקִישָׁא "קִרְקֵעַ עֲרֵדָה
 59 מִנְיָךְ", אֲלָא שְׁמַע דְּאִרְיִין גַּמְי הֵיא חֵבָא אֲתוּם מִנְיָךְ
 60 חִשְׁלָה וְנִבַּע וְנִבְעָא, אִי נִמְיָא אִפְסוּל לְרַבִּי יוֹתֵרָא. וְהָא
 61 דְקִישֵׁי שְׁלֵחַ רַפְעָא – לְכַשְׁרֵי קִדְשֵׁי וְלֹא
 62 לְפִסְלוּתֵי, תַּרְעָה אֵת עֵלְוִן לְתַחְתּוֹתֵיהּ.
 63 וְרַבִּי

וְיָמֵי פִירוֹת אֵין מִתְמַצֵּין! אִמְרַי רִישׁ לְקִישׁ, אִמְרַי
 הָיָה רַבִּי יוֹסֵפִי הַגִּלְלִי: מִנְחַת נִסְכִּים מְנַבְּלָה בְּמִים
 וְקִישְׁרָה. לְחֵם הַפְּנִים מִדָּת יֵשׁ הִיא, וְשִׁמְעֵנָא לֵיה
 לְרַבִּי עֲקִיבָא דְאִמְרַי: מִדָּת יֵשׁ לֹא נַתְקִישָׁא! שְׁלַח
 רַבִּי יוֹנָתָן מְשַׁמְיָה דְרַבִּי יוֹחֲזֵי: קִיד הִיא הַצֵּעָה
 שֶׁל מִשְׁנֵה, וְאִפְּקִיד: "אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ" – לְרַבּוֹת לְחֵם
 הַפְּנִים לְחִימוֹן, דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסֵפִי הַגִּלְלִי. לֵיה עֲקִיבָא
 אִמְרַי: לְרַבּוֹת מִנְחַת קִרְיָתֵי לְחִימוֹן. וְאִידָּא רַבִּי יוֹחֲזֵי
 לְמַעֲמֵיהּ, דְאִמְרַי רַבִּי יוֹחֲזֵי: רַבִּי יוֹסֵפִי הַגִּלְלִי וְאִידָּא
 מִתְמַלְמֵדֵי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל אִמְרוּ דְבַר אֶחָד, וְמוֹנֵי? רַבִּי
 יִשְׁשַׁבְּשֵׁיב. דְתַנֵּיא: "וְיִמְשַׁחֶם וְקִדְשׁ אֲתָם" – רַבִּי יִשְׁשַׁבְּשֵׁיב
 אִמְרַי: מִדָּת הֵלֵךְ נִמְשַׁח בֵּין מִכְּפִינִים בֵּין מִבְּחִיץ,
 מִדָּת יֵשׁ נִמְשַׁחוּ מִכְּפִינִים וְאֵין נִמְשַׁחוּ מִבְּחִיץ. רַבִּי
 יוֹנָתָן אִמְרַי: מִדָּת הֵלֵךְ נִמְשַׁחוּ מִכְּפִינִים וְאֵין נִמְשַׁחוּ
 מִבְּחִיץ, מִדּוֹת יֵשׁ לֹא נִמְשַׁחוּ כִּל עֵיקֵר. תַּרְעָה לְךָ,
 שְׁהָרֵי אֵין מְקֻדָּשׁוֹת, דְּכִתְבִיב: "מִזְבַּחֲכֶם תִּבְחֹוּ
 לְחֵם תְּנוּפֵה שְׁתִּים שְׁנֵי עֶשְׂרִים סֵלֶת תִּהְיֶיהָ הַמִּזֵּן
 אֲפִינֵהּ בְּפִירוֹים לְה', אִמְיָתֵי הֵן "לְה'?" לְאֶחָד
 שְׁנָאֵפֵי. בְּמֵיא קָא מִפְּלִגֵּי? "בְּאֲתָם", רַבִּי יִשְׁשַׁבְּשֵׁיב
 סָבִיר: "אֲתָם" – מִשְׁמַע מִדָּת יֵשׁ בְּחִיץ, וְרַבִּי
 יוֹנָתָן סָבִיר: מִדָּת יֵשׁ חוּל הוּא. וְלֹא אִתְמַרְדֵּי קָרָא
 לְמַעֲוִי. כִּי אִתְמַרְדֵּי קָרָא לְמַעֲוִי – מִדָּת לֹא
 מִבְּחִיץ. – לִימָא גַּמְי: רַבִּי עֲקִיבָא וְאֶחָד מִתְמַלְמֵדֵי
 רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל אִמְרוּ דְבַר אֶחָד, וְמוֹנֵי? רַבִּי יוֹחֲזֵי:
 מִשְׁוֹם דְּלֹא שְׁוֹו בְּמִדָּת לֹא לְהַדְרִי. אִמְרַי לֵיה רַב
 פָּפָא לְאִבִּי: וְהָא אִיפָא בִּיסָא, דְלֹחַ הוּא! אִמְרַי לֵיה:
 רַבִּי יוֹחֲזֵי: תַּרְעָה לְךָ שְׁהָרֵי אֵינֵה מְקֻדָּשָׁת, לִימָא לֵיה:
 גַּמְי דְּכִיבִילָא בְּעֵשְׂרוֹן דְּחוּלֵי – הִכִּי הַשְׁתָּא, בְּשִׁלְמָא
 בִּיסָא, אֵל פְּתַח דְרַמְנָא דְלְעִבְרֵי בִּיסָא לְמִשְׁלֵי בִיה,
 כִּי לֵישׁ לֵיה עַל גַּבֵּי קְטַבְּלָא – לִית לָן בִּיה, אִלָּא
 עֵשְׂרוֹן, כִּיּוֹן דְאִמְרַי רַחֲמָנָא: עֲבִיד עֵשְׂרוֹן וְכִיּוֹל בִּיה
 שְׁבִיב עֵשְׂרוֹן דְקֹדֶקֶד וְכִיּוֹל בְּעֵשְׂרוֹן דְּחוּלֵי! תַּנּוּ
 רַבְּנֵי: מִנְיָן לְמַעֲלָה מְבַשֵּׁר הַמַּטָּה וּמְבַשֵּׁר אֲשָׁם,
 וּמְבַשֵּׁר קִדְשֵׁי תְקֻדָּשִׁים וּמְקֻדָּשִׁים קְלִים, וּמְמוֹתָר
 הַעֲוִיָּה וּמְמוֹתָר שְׁתֵּי הַלְחָם, וּמְחֵלֵם הַפְּנִים וּמְשִׁיחֵי
 מִנְחוֹת שְׁהוּא בִּילָא תַעֲשֶׂה? תְּלַמְּדוּ לִמְרַי "כִּי בִּי
 שָׂאֵר וְכֵל דְּבִשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמְּנָה אִשֶׁה לְה'" –
 כִּל שְׁהוּא מִמְּנָה לְאִישִׁים, הָרֵי הוּא כְּבֵל תִּקְטְרוּ.

1 וְיָמֵי פִירוֹת אֵין מִתְמַצֵּין – וְלִית לִיה "מְנַבְּלָה בְּמִים, וּבְשִׁרָה". וּמִנְחַת כְּהֵנִים וְכִתּוּן מִשְׁחָ
 2 גַּמְי אִתְרַבֵּיא מִינֵיה, חֲדָי – מְשׁוּם פְּלַתְיָתוֹרָא נִקְטַ, וְקִפְרִי מִנְחַת נִסְכֵּים כִּי הוּא יִחְמוֹן
 3 הָא מֵי פִירוֹת הֵן – דְּבַשְׁמֵן נִבְלָה, וְדָא שֶׁ לֹא שְׁלִישָׁה לִזְנוּן לְעֵשְׂרוֹן, דְּשִׁמְלָא אִשָּׁר
 4 יִחְמוֹן מְנַחוֹת, אִשָּׁר שְׁמֵן מְרֻבָּה, וְכִי נִתְּנֵין בְּיָם, הֵלֵכֵךְ אִיחָסֵךְ בְּחִיץ. אֲבָל
 5 הַתַּנָּא, מֵיא יִחְמוֹן אִיבָא? מְנַבְּלָה בְּמִים – וְהֵלֵכֵךְ
 6 אֵית בְּהוּ יִחְמוֹן. מִדָּת יֵשׁ הִיא – דְלֹא הוּי
 7 נִתְּנֵין בְּבִיסָא שְׁהוּא כִּלִּי שְׁרָה, אֲלָא שְׁעֵרוֹן
 8 כְּשִׁמְדִרְקֵי, וְעֵשְׂרוֹן – מִדָּת יֵשׁ הוּא. וְשִׁמְעֵנָא
 9 לְרַבִּי עֲקִיבָא כִּי – בְּפֶרֶק "שְׁתֵּי מִדּוֹת" (מִנְחוֹת
 10 א.א.א.) וְכִיּוֹן דְלֹא קִדְוָשָׁה הִיא עַד שִׁסְדֻרְהָ
 11 בְּשַׁלְחָן, אֲמַרָא עֲבַר עֵלֵיהּ: לְקַמְן פֶּרֶךְ. הִיא
 12 מִדָּת לֹא דָא (גַּמְי, שְׁלֵחָה נִתְּנָה) בְּבִיסָא כְּשִׁלְשָׁה
 13 וּמִשְׁנֵי לֵיה לְקַמְן. שְׁלַח רַבִּי וְרַאי כִּי הַצֵּעָה
 14 הַתַּנָּשָׂא – כִּדְאִמְרַי, אֲבָל אִפְּקִיד – לֹא מִשְׁם
 15 דְּהִיא מְשַׁחָה. וְאוּדָא רַבִּי יוֹחֲזֵי לְמַעֲמֵיהּ – דְמִקְ
 16 רַבִּי דְלַחַם כְּרִבִּי יוֹסֵי, שְׁלֵחָה לְרַבִּי יוֹסֵי מִדָּת יֵשׁ
 17 נַתְקֻדָּשָׁה, לְשַׁמְעֵנָא כִּי, וְיִשְׁשַׁבְּשֵׁיב וְיִקְדָּשׁ אֲתוּם
 18 אֲבִילֵי מִזְבֵּחַ קָרִי, דְלִחֵם הֵם. מִדָּת חֵלֵךְ –
 19 הֵן חוּצֵי הָא, וְכִוְלָדָה אִידָּךְ דְּמִפְּרָשׁ בְּפֶרֶק "שְׁתֵּי
 20 מִדּוֹת" (מִנְחוֹת פ.ב.) תַּרְעָה לְךָ, דְלֹא נִמְשַׁחָה,
 21 שְׁהָרֵי אֵינֵה מְקֻדָּשָׁת מַה שְּׁכַחְתֵּיהּ עַד לְאִדָּר
 22 שְׁנָאֵן, דְתוֹרֵי מְקֻדָּשׁוֹ, דְתוֹרֵי הִיא בְּעוֹרָה. אֲבָל
 23 מְעִיקֵרָא – לֹא קִדְשִׁינוּ מְשַׁמְדֵי וְכִיּוֹן, וְרַבִּי
 24 יִשְׁשַׁבְּשֵׁיב דְרִישׁ "בְּבוֹרִים לְה'" – אִקְדָּם אִפִּיחֵי
 25 קָרִי, אֲתוּם פְּנִינִים – עַל גַּבֵּי מְשַׁמְעָה, וְיִסָּא
 26 גַּמְי רַבִּי יוֹחֲזֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי יוֹחֲזֵי אִמְרוּ
 27 "רַבִּי יוֹחֲזֵי" – דְהָא תִירוּדֵיהּ אֵית לִיה מִדָּת יֵשׁ
 28 וְרַבִּי נַתְקֻדָּשָׁה. מְשׁוּם דְלֹא שׁוּ – רַבִּי עֲקִיבָא
 29 וְרַבִּי יוֹנָתָן מְבַרַת לֹחֵי בְּהַדְרֵי, דְרַבִּי יוֹנָתָן אִמְרַי
 30 מִדָּת לֹחֵי – בְּפִינִים וְלֹא בְּחִיץ, וְרַבִּי עֲקִיבָא סָבִיר
 31 כִּין כְּפִינִים כִּין מִבְּחִיץ נַתְקֻדָּשָׁה, בְּפֶרֶק "שְׁתֵּי
 32 מִדּוֹת" (מִנְחוֹת א.א.) וְהֵיאִבֵּי בִּיסָא – כִּלִּי שְׁרָה.
 33 כְּבִיסָא – עוּר. לִיבֵא לֵיה – רַבִּי יִשְׁשַׁבְּשֵׁיב הִכִּי
 34 דְלֹא נַתְקֻדָּשָׁה עַד אִפִּיחֵי. כִּיּוֹן דְכִיבִילָא בְּעֵשְׂרוֹן
 35 דְחוּל – כִּי הִכִּי דְשַׁמְעֵנָא גַבֵּי לְשַׁחַה. קִישֵׁי
 36 תַּחֲבִיב וְתוֹרֵיהּ "עֵשְׂרוֹן סֵלֶת". רַבִּי עֲקִיבָא
 37 תַּחֲבִיב חֲדָי שְׁלֵחַ מְבַר, דְרַבִּי עֲקִיבָא עֲרֵדָה.
 38 מוֹתֵר הַעֲוִיָּה – שְׁרִיטִים שְׁתוּרֵין מִן הַקְּוֵי. כִּל
 39 שְׁפִטְנֵי לְאִישִׁים – כִּל עֲשֵׁלָה כְּבִר מִנְעוּ לְמַזְבֵּחַ,
 40 וּמְבַשֵּׁר קְרֻבּוֹת – כְּבִר עֵלֹא חֵלֵב וְכִלִּית, וּמִשְׁחָ
 41 וְנֵן מִנְחוֹת – כְּבִר עֵלֹא הַקְּוֵי, וּמִשְׁחָ
 42 הַלְחָם – כְּבִר עֵלֹא חֵלֵבִי כְּבִשֵׁי עֲרֵדָה הַבָּאן
 43 עֲנֻזוֹן וְכֻפּוֹן עַד, וּמִלְחַם הַפְּנִים – בְּיִכִּי
 44 לְבִנְתָּה, וְשֵׁי הַלְחָם לְאִישִׁים דְּפִינִים.
 45 מִיּוֹן הַתַּנָּשָׂא – לְקַמְן בְּחֵיא פִּירְקֵין (מִנְחוֹת
 46 א.א.א.) אֵין מְשַׁחֵי לְאִישִׁים – הֵלֵכֵךְ לְעַק
 47 הַגֵּשֶׁה לֹא דִמּוּ לְשִׁאר מִנְחוֹת שְׁמַנּוֹן לְאִישִׁים,
 48 אֲבָל לְעַנְיָן הַקְּטֵרָה – שְׁרִיטֵים נִבְלָה, בְּכִישֵׁי
 49 וּבְיִכִּיבִי מִתְרִיץ אוֹתוֹן. סְבִילִים – מֵאִדָּר מֵאֵלָה.
 50 חֵיבִי – אֲכִילוּ עֲלֵיהוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ (מִזְבֵּחַ)
 51 וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ אֵין עֵילֹא – דְסִמְכִיל לִילֵא
 52 תְּקִטְרוּ מִמְּנָה אִשֶׁה. אֲתוּם – שְׁתֵּי הַלְחָם שֶׁן
 53 שְׁאוֹר

40 וְשְׁתֵּי הַלְחָם וְלָחֵם הַפְּנִים יֵשׁ מִהֵן לְאִישִׁים? וְהַתַּנָּא: יִצְאוּ שְׁתֵּי הַלְחָם וְלָחֵם הַפְּנִים
 41 שְׁאֵין מִהֵם לְאִישִׁים, אִמְרַי רַבִּי שִׁשְׁתֵּי: אֵין מִגְּזוּפֵי לְאִישִׁים. אִיתְמַר: תַּפְעֵלָה מְכֻוֵּלָה עַל
 42 גַּבֵּי הַכֶּבֶשׂ – רַבִּי יוֹחֲזֵי: אִמְרַי: חֵיבִי, רַבִּי אִלְעָזָר אִמְרוּ: פְּסוּר. רַבִּי יוֹחֲזֵי אִמְרַי: חֵיבִי,
 43 דְתַנֵּיא: "וּמִזְבֵּחַ" – אֵין לִי אִלָּא מְזֻבָּה, כְּבֵשׂ מִנְיָן? תְּלַמְּדוּ לִימְרַי: "שְׁאֵל אֲתוּם לֵיה
 44 יַעֲלוּ לְרַצּוֹן", וְרַבִּי אִלְעָזָר אִמְרוּ מְפֻרָה, מֵיא מְעַמְּא? דְאִמְרַי קָרָא: "וְשִׁאֵר וְדִבְשָׁ... קְרִבּוֹן
 45 רִאשֵׁית תִּקְרִיבוּ אֲתָם", אֲתוּם הוּא דְרַבִּי לְךָ כְּבֵשׂ מְכֻוֵּבָה, אֲבָל מִיּוֹד אֲחֵרֵינָא – לֹא.
 46 וְרַבִּי

1 כתיב הוא - בפרק קמא מנחות ד(א) דרשין ליה לדרשא אחרימי, ועוד דרשין לקמן
2 בפרק בראא (קמא) דרשה פשילית, ומיחו דרי 'הא תאית היא' כתיבי במנחת חוטא.
3 ויתוהיו פר' פירוש אמאי פסלה בה מחשבה - לא גרסינן, הכי גרסינן: ויתוהיו דרתי, בין
4 אמתניתין ובין באריתא, ויתוהיו דרתי, אמאי מתבשרא בליקוט לבונה? הואיל
5 ונחה - בדרהו; ומשום: 'הואת' קרייה רחמנא.

6 אפילו כי נתן לה לבונה - חזרת להבשריה.
7 והבונה בספחים הפירוש ענה, בסבור דן קשיאי
8 דמקשי 'ותוהיו דרתי' אפסול מחשבה קאי, ופרש
9 גבוליו תספר: אמאי פסלה מחשבה? וכתב למעלה
10 ומפירושו "פירוש" - לסימן שזה פירוש, הבעתק
11 טעם ורובו הכי בספר, ועידיה ענה, דאפסול
12 מחשבה ולא פרך פיריה, ויהא לאו משליקט לבונה -
13 אמאי לא תפסיל בה? הכי בשריה להקטיה, וביין
14 בדשריה היא ארתיא בה מחשבה פיגול, וכל שכן
15 מחשבה פסול, אם עד שלא ליקט לבונה, דרתי
16 'פסול, ואין בו ברת' - והוא לאו משום מחשבה
17 הוא, אלא מפני שהקמיצה פסולה היא בעד
18 הלבונה עליה, ברקתני 'אלם שם שמן - פסול'
19 לבנה שכן, ולבונה לא מקשה אלא לפי שאפשר
20 ללוקטה, וכן זמן שלא ליקט - כל עבודותיה
21 בפסול, ולפי גירסת העומדים הכי פירוש 'ותוהיו'
22 פר' - אמאי פסל בה מחשבה ברוך מנחה בעד
23 שלבונה בתוכה, הוא באילו נפל עליה פר' שנת
24 דלא היא חויה, ולא תיחול לה מחשבת פסול כולל,
25 ולכך לוקט לה - תיחבשה, אמאי פסלה
26 במחשבה דרתיא היא! ומשום: 'הואת' קרייה
27 רחמנא, אפילו כי נתן עליה לבונה, והלכך מטיא
28 ביה מחשבה לפסול, כך הניגה רשי' בפירושו, ולפי
29 שאינו ככל הפירושים כתבתי, ויהא דרימה הוא:
30 מאי קפרי' 'ותוהיו דרתי', ולא בדרתי דריש לה
31 בבירייתא מדכתבי 'הואת' ו'רבא נמי, למה דדק
32 לתרין חזן המצרי היא? כל שבדלו לא הוי דרתי
33 - צריך ללוקט בין לא להדיא הובחוס בריש 'קדשי'
34 קדשים (נט.ט.) דכל הקדשים שהיו עד שלא נשפ
35 המזבח ואחר כך נפגם המזבח - פסולי, דאמאי
36 פסולין? לא הוי דרתי, כיון ובידו לוקט לא
37 המנחה כ"ס היה מזה מהתעורבות - אף
38 על פי שם התמצית מעורב בו - ובי' יתרה
39 לטעמה, דאמר: אין דם מנטל עד (בדכס.ת.א.)
40 מ

שתי הלחם הוה ליה לרבווי, שפן ציבור, חובה,
ממאי, דאכל, פיגולא, בשבתא, מחיר, תנופה, בארץ,
בזמן, חרש, והני נפישין! - מסתברא 'גשש', משנה
ותיב על השמן בפני עצמו, ותיב על לבונה בפני
עצמה, נתן עליה שמן - פסלה, לבונה - ללקטנה,
נתן שמן על שריה - אינו עובר בלא תעשה, נתן
פלי על גבי פלי - לא פסלה, גמרא הגו רבנן: ית
ישום עליהן שמן, ואם שם - פסל, יכול לאו יתן עליה
ישום, ואם נתן - פסל? תלמוד לומר: 'כי תטאות',
יכול ואם בשמן? תלמוד לומר: 'היא', ובה ריאת
לפסול בשמן והבשר בלבונה? פוסל אני בשמן שאי
אפשר ללקטו, ומבשר אני בלבונה שאפשר ללקטו,
כעא רבה בר רב הונא מרבי יוחנן: נתן עליה לבונה
שהוקה, מהו? משום דאפשר ללקטה, והא לא אפשר
לבונה, או יתיקא משום דלא מביילעא, והא נמי לא
מביילעא? תא שמע: ולבונה ללקטנה - דלקא תרא
יעוד קאמר: תרא, דלא מביילעא, ועוד, ללקטנה, תא
שמע: מבשר אני בלבונה, שאפשר ללקטה - הכא
נמי תרא יעוד קא אמר, מאי הוי עליה? אמר רב
בבבא בר יעקב, תניא: מנחת חטאת ללקטנה, והא
שנתן עליה לבונה - מלקט את הלבונה ושפרה, והא
עד שלא ליקט לבונה חישב עליה, בין חוץ למנו
בין חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, ואם משליקט
לבונה מחשב עליה, חוץ למקומו - פסול ואין בו
פרת, חוץ למנו - פיגול ותיבין עליו פרת, ויתוהיו
פר, ואמאי פסלה במחשבה, דהוי הוא! אמר אבוי:
'הואת' קרייה רחמנא, רבא אמר: תא מני? תנן
המצרי הוא, דלית ליה דחויין, דתניא, תנן המצרי
אומר: אפילו דם בפוס, מביא חבירו שלא בתרלה ומזווג לו, רב אשי אמר: פל שבירו,
לא הוי דחוי, אמר רב אדא: מותיה דרב אשי מסתברא, דמאן שמעת ליה דאית ליה
דחויין? רבי יהודה היא, דתנן, ועוד אמר רבי יוחנן, וישפף הדם - ימות המשתלה, מל
המשתלה, וישפף הדם, והלן היכא דברין תניא, רבי יהודה אמר: בוס היה המלא
מים המתעורבות ורקו ויזקה אחת כנגד היסוד, אמר רב יצחק בר יוסף, אמר רבי יוחנן:
נתן משוה שמן על גבי קזת מנחה - פסל, מאי טעמא? 'לא ישום' - שימה פל דהו,
'עליה' - עד דאיכא שיעורא, ואמר רב יצחק בר יוסף, אמר רבי יוחנן: נתן פזית לבונה
על גבי משוה מנחה - פסל, מאי טעמא? 'לא יתן' פתיב - עד דאיכא תניתה, 'עליה'

1 שתי הלחם - אין טעון כל שרת ללוש, אלא תור, בדרקתי בפסול 'שתי הלחם' (מנחות)
2 צדה,ה. לישון ועריכות - בחוץ, ואי לנלוש בכלי שרת - ממשלת כורגא, עומר ומנחת
3 (נסכים) וכל המנחת - באות מצוה, ושתי הלחם - חזקן, שתי הלחם - אין באה בגלל
4 עצמן, אלא בגלל בכשיש, שתי הלחם - אין טעונן הנישה, כדפשוט במנחותין, ואין מוק
5 לאשום, אבל עומר ומנחת כרתים - אין בגלל
6 עצמן, וטעונת הנישה, יש מוק לאששים, שתי
7 הלחם - פיגול נהוג חתן, דבשב מתוין, ורקובין
8 בשבת כעומר, ובלבד שיאפר מערב שבת, מריר
9 - עומר - מתיר חוש מברית, ושתי הלחם -
10 במקדש, אבל שאר מנחת - לא שרו מיד.
11 גופיה - עומר שתי הלחם - בעו תופיה,
12 כדתיב (ויקרא ט) 'ודחק את העומר', ושתי
13 הלחם כתיב (שם) 'ודחקו דבוק אותם', שאר
14 מנחת - לא בעו תופיה, כאין - עומר ושתי
15 הלחם - אין באין אלא מתבואת ארץ ישראל,
16 ברקתני לקמן בפרק 'כל הקרבנות העובר'
17 (פ.מ.ב.) באין מארץ ומחוצה לארץ, חוץ מעומר
18 ושתי הלחם, נזמן - עומר ושתי הלחם - קבוע
19 לזמן פסח ועצרת, חיש - עומר ושתי הלחם
20 - אין באין אלא מן החרושה, בפרק 'כל הקרבנות'
21 (שם) 'משנה' וזכיר על שמן - אם נתנו על
22 מנחת חוטא, נתן בלי - ובתוכו שמן על גבי כלי
23 של מנחת חוטא - לא פסלה, גמרא לא תטאת
24 - כלומר, אפילו נתן עליה לבונה - מקרי
25 'הואת', ומכפרת, לבונה שחוקה - משפלה
26 בסלת, אי אפשר ללוקטה, ופסלה, תא שמע -
27 דרקתי במנחותין 'ולקטנה', אלמא משום לוקטה
28 מוכרתני, תא שחוקה - פסלה, דאיהא נלקטת,
29 חויה דלא מיבילעא בו' - ולעולם בליעה עיקר,
30 והכי דליכא מנחת לוקט - מחשבה נמי משום
31 דלא מיבילעא, הכי גרסינן: מנחת חוטא ומנחת
32 קנאת בו, ואין לו ברת - הואיל והיה בזה
33 פסול אחרני - לא חיל על זה פיגול, דאמר
34 ב'יודקמן ו'תוא' (מנחות ט.ב.) כדיראת כשר,
35 כך דיראת פסול, משליקט לבונה - חודה
36 להבשריה, וחיל עליה פיגול, אלמא מתקמא
37 'כל שלבנה בתוכה פסולה היא' - שמע
38 מינה בליקטה תליא מילתא, ויתוהיו פך - דך
39 מנחה בעד שלבונה בתוכה תוא באילו נפל
40 עליה פר' שמן, דלא היא חויה, ולא תיחול
41 עליה מחשבת פסול כולל, ולכך לוקט לה
42 תיחבשה, הכי נמי אמאי פסולה במחשבה,
43 דהיא היא מנחת קרייה רחמנא - אפילו כי
44 נתן לבונה, הלכך מטיא ביה מחשבה למפסול.
45 אפילו דם - שיער הענישה בפנים בבוס, ומת
46 דמשתלה, מבאי חבירו - כלומר, שיער מן
47 השוק ביא, ומזווג ליה - וישלחו ועשאו.
48 אלמא לית ליה דחויין, לונבה: מל-מל
49 אידידי ליה דם שבבוס, ושפיכה בעי, וביא
50 שנים אחרים, רב אשי אמר - אפילו תימא
51 רבנן, וכל שבדו - לתקן, כגון נתן לבונה דבידו
52 ללוקטה - לא הוי דחוי, ומבטיא מחשבת
53 נשפף הדם - על הארץ של שיער הנישה בפנים, ימות המשתלה - אומר שנים אחרים, אלמא, את
54 ליה דחויין, מרם התעורבות - בפרק 'חמדי נשח' (פסחים ס.ד.א.) כוס היה ממלא מדם תעורבות של פסחים שנמצא על הרצפה, מים דחוישין לאורי שנתקבל הדם, כדון
55 הפסחים נשפף לאו נזק, והואת מנחת בוריקה דרי, כוס, דקמנא? נשפף הדם מן הבלי על הרצפה, ואספו - כשר, וחיזקו ויזקה אתיבי חיסוד - רבא אמר, כל ארון
56 ללוקט - לא הוי דחוי, שימה - דשמן - משמע כל דהו, ומיחו מנחה בעיין כותה, ודכתבי "עליה" - דמשמע: עד דאיכא שיעורא.

מנחות. פרק חמישי – כל המנחות דף סב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רמ"ט

1 **הא כיצד – ותיקמו "המקריב" הדינו בהן, וידין תביאנה** הדינו בעליהם הכיבא –
 2 אשתכון להם, דלחם למעלה? **במילואים –** דרבנן (ויקרא ח) 'ומסל המצות אשר לפני
 3 ה' וגו' עד 'וישם על החלבין ועל שוק המזין'. **מאי עמטא –** אמרונן דבנייה חוה
 4 השוק על אמרונן? **הווא דבייתו ליה בהן כביית** המפנתיים וימי ליה – החלב על
 5 הרוח, וכי חדר רמי ליה ביה מנוף – אשתכח

6 מה שהיה למעלה, היה עבשיו למטה. **הווא**
 7 הינו ריחיה ליה – בהן המניח לבהן המקריב.
 8 ואשתכח אמרונן שהיו למטה, הוה השתא
 9 למעלה. **ותא קא משמע לן –** הגך שלשה
 10 קראו דבענין שלשה כדגים, בדלאו שלשה לא
 11 משכחת דליתחסיבי כולו האי. **נישתקל הכותב**
 12 – הדישו, ושני יתיב בסופו. **הה' דהרתי משמיני**
 13 מיניה, ולא דיענין בהר הו מנייהו נידול. **לחוציא**
 14 שנקע – שהשבעה בבבשים של עולה, הבאין על
 15 הלחם בחובות היום לעצרה, כדרכיה (ויקרא כג)
 16 'והקרבתם על הלחם' וגו' אין טענין מנופה קע
 17 הלחם. **בין וירבותיהן –** שמשכבי בבבשים על
 18 מתינעים על ידו, ותוח הלחם על ידן התחתון.
 19 לחם על הבבשים על ידן התחתון, ובבשמי
 20 על הלחם – ידן העליון מוטל על הלחם.
 21 ובעדן חיק מקרייא. **אין עושין בן –** תלת לחם
 22 בין ירכיב. **על כסמון –** שיתן הבכיה של
 23 למבנה אצל הסדרים. **כשהוא אויב על הארון**
 24 את הפרוכת – דליבא למיטע על ממש, דהא
 25 פרוכת מחיפה היא להבדיל בין הקדש ובין קדש
 26 הקדשים. **היה על כסמון –** שהיה אצל הארון,
 27 דהא נמי על של הבבשים – על כסמון. **מוליד**
 28 **ומביא –** לצפון הדרום ומזרח ומערב – כדי
 29 לעצור רוחות רעות באותו מארבעה רוחות.
 30 מעלה ומוריד לעצור מללים רעים – הבאין
 31 למלמעלה למטה. **שירי מיהו היא –** דלא מעכבא
 32 כפרה, ולא עיקר מצוה, כדאמרונן בפרק "שתי"
 33 מרות' (מנחות צגג), שאם עשה לתנופה שירי
 34 מצוה – מעלה עליו הכתוב (לענין מצוה מן
 35 המובחר) כאילו לא כפר וכיפר. **וכן ללולב –**
 36 בענין מוליד ומביא. **לאגרוי –** שטנא. **מענין**
 37 תנופה שחוקתו. **בדריחן לא איצטרך ליה**
 38 למינתו, ודבנופה כתיב, כמות שחן – שלמים.
 39 דן

28 **רבי חייא בר אבא, אמר רבי יוחנן:** מוליד ומביא – **למי שהירחותו שלו, מעלה ומוריד –** למי שהשמים והארץ שלו. **במעשרא**
 29 **מתנו הדי, אמר רב הקא בר עוקבא, אמר רבי יוסי בר רבי הנינא:** מוליד ומביא – **כדי לעצור רוחות רעות, מעלה ומוריד**
 30 **– כדי לעצור מללים רעים.** **אמר רבי יוסי בר רב אבין, זאת אמרת:** שירי מצוה מעכבים את הפורענות, דהיא תנופה שירי
 31 מצוה היא, ועוצרת רוחות ומללים רעים. **אמר רבא:** רב אבא בר יעקב מטיב ליה ומייתי ליה ומחיה ליה
 32 **ואמר:** גידא בענינא דשמינא. **ולאו מילתא היא, משום דאתי לאתגרוי ביה.** תנו רבנן: **זבחי שלמי צבור מענין תנופה לאחר**
 33 **שחיטה, ותנופתן כמות שהן, דברי רבי. ויחכמים אמרים:** כהוה ושוק. **במאי קא מפילגי?** אמר ליה רב חסדא לרב המנונא,
 34 **ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא:** ברוין מניה ומיניה, ברוין מניה ואוקי פאתרה קא מפילגי. **רבנן סברי:** דון מניה ומיניה, מה
 35 זבחי שלמי יחיד מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי שלמי צבור מענין תנופה לאחר שחיטה. ומיניה, מה התם כהוה ושוק,
 36 אף הכא נמי כהוה ושוק. **ורבי סבר:** דון מניה ואוקי פאתרה, מה זבחי שלמי יחיד מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי
 37 שלמי צבור מענין תנופה לאחר שחיטה. ואוקי פאתרה, התם הוא דהוה ושוק, אבל הכא כמות שהן, כמות שהן בחיים.

1 **במילואים –** דרבנן 'ומסל המצות אשר לפני ה' לקח מצה אחת' וגו' עד 'וישם (את)
 2 (על) החלבין (על החוה) ועל שוק המזין' ואם תאמר: **הא כתיב בתריה:** 'וידון
 3 הכל על פני ארון ועל פני בני וגו', ואו ספק הלחם למטה. **כי יבד דבמטרוך**
 4 **כדי** לעצור רוחות רעות – שמת לא לכל תנופות עושין כן, אלא דוקא בתנופה של שתי
 5 הלחם דעצרת וכן לולב. **משום דאמרנן בפרק**
 6 **קמא דראש השנה (טו.א)** דגור רין נרתם בפסח –
 7 על ההבואה, בעצרת – על פירות האילן, בהג –
 8 העמים, ולכך מן היענות שבלולב של בו הלחב
 9 והובאה. **ובעורף פורש בערך "עז":** צריך לנענע
 10 בהלכה הובאה. **והביא ראה מדרושלמי, תני:**
 11 צריך לנענע של פעמים על כל דבר ודבר, בני
 12 רבי יוסי: **כדון דון הובא חוה, או דלמא דבן הובא חוה**
 13 – פירושו: כבר אמרנו צריך יענעו של פעמים,
 14 פעם רבי יודא: **והחלב חתושב פעם אתה הובאה**
 15 **בעם אחת,** או דלמא הלכה הובאה פעם אחת
 16 נחשב וצריך להחליף ולהביא שלש פעמים. **תמן**
 17 **תנינן גמרא פרק תשיעי (סב.א)** בענין "שבעה"
 18 סמנטיים מעבירים על החבם: "צריך לכססו שלש
 19 חוה, או הובא חוה הובא חוה, ולא איפשיט. ויבין דלא
 20 איפשיט, בענינן לדמירא שלש פעמים בכל אחד
 21 אחד. **עד כאן לשוננו.** והדיא בעיא דהתם איתא
 22 **בגין בחיתומדו שלנו בנדה בפרק "דאשח" (סג.א),**
 23 **דבעי רבי ירמיה:** אמטווי ואיתווי הו, או דלמא
 24 אמטווי חוה ואיתווי חוה. **ויבואה בה לקמן בפרק**
 25 **"זאלו מנחות" (ע"ג)** גבי "שלש מאות שיפה
 26 וחמש מאות בעיטה, דבעי רבי ירמיה: אמטווי
 27 ואיתווי חוה, או דלמא אמטווי ואיתווי חוה.
 28 רב

1 **כיצד עושה? – מניח אימורין על פיסת היד והוה**
 2 **ושוק עליהן, ובכל מקום שיש לחם – הלחם מוקמלנה.**
 3 **היכא? אמר רב פפא:** במילואים. **מאי עמטא? אילינא**
 4 **משום דקריב:** "שוק התרומה והוה התנופה על אשי
 5 החלבים יבואו להניף תנופה", **והקתיב:** "את החלב
 6 על הוה וביאנו!" **אמר אביי:** **ההוא דמייתי ליה**
 7 **כהן מביית המטבחיים, ורמי ליה. והקתיב:** "וישמינו
 8 את החלבים על הוהות!" – **ההוא דיהיב ליה לבחין**
 9 **אחריו ואול ומקריב ליה.** **והא קא משמע לן, דבענין**
 10 **שלשה כהנים, משום דקתיב:** "קרב עם הדרת מלך".
 11 **"ואשי הלחם ושני כבשי עצרת" (וכו.).** **תנו רבנן:**
 12 **"והניף הכהן אתם על לחם הבכרים" – יכול יניח**
 13 **בבשים על גבי הלחם? תלמוד לומר:** "על שני
 14 בבשים". **אי על שני בבשים, יכול לחם על גבי**
 15 **בבשים? תלמוד לומר:** "על לחם הבכרים". **נישתקל**
 16 **התקוב ואינו יודע אם לחם על גבי בבשים ואם**
 17 **בבשים על גבי לחם.** מה מצינו בכל מקום לחם
 18 **למעלה, אף כאן לחם למעלה.** **היכא? אמר רב**
 19 **פפא:** במילואים. **רבי יוסי בן המשולם אמר:** **כבשים**
 20 **למעלה, ומה אני מקיים "על שני בבשים"?** **להוציא**
 21 **שתי הלחם בין וירבותיהן של בבשים ומניף, ונמצא מקיים שני מקראות חללו לחם על**
 22 **גבי בבשים ובבשים על גבי הלחם.** **אמר רבי:** לפני מלך בשר ודם אין עושין כן, לפני
 23 מלך מלכי המלכים הקדושים ברוך הוא עושין כן? **אלא מניח זה בצד זה ומניף. והא**
 24 **בענין "על"?** **אמר ליה רב חסדא לרב המנונא, ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא:** רבי
 25 **למעמיה, דאמר "על" בסמוך. דתניא:** **"נתת על המערכת לבנה זכה" – רבי אמר:** "על"
 26 **בסמוך. אתה אמר:** "על" בסמוך, או אינו אלא על ממש? **כשהוא אמר:** "וסכתה על
 27 הארון את הפרכת", הו אמר: "על" בסמוך. "מוליד ומביא מעלה ומוריד" (וכו.). אמר

28 **רבי חייא בר אבא, אמר רבי יוחנן:** מוליד ומביא – **למי שהירחותו שלו, מעלה ומוריד –** למי שהשמים והארץ שלו. **במעשרא**
 29 **מתנו הדי, אמר רב הקא בר עוקבא, אמר רבי יוסי בר רבי הנינא:** מוליד ומביא – **כדי לעצור רוחות רעות, מעלה ומוריד**
 30 **– כדי לעצור מללים רעים.** **אמר רבי יוסי בר רב אבין, זאת אמרת:** שירי מצוה מעכבים את הפורענות, דהיא תנופה שירי
 31 מצוה היא, ועוצרת רוחות ומללים רעים. **אמר רבא:** רב אבא בר יעקב מטיב ליה ומייתי ליה ומחיה ליה
 32 **ואמר:** גידא בענינא דשמינא. **ולאו מילתא היא, משום דאתי לאתגרוי ביה.** תנו רבנן: **זבחי שלמי צבור מענין תנופה לאחר**
 33 **שחיטה, ותנופתן כמות שהן, דברי רבי. ויחכמים אמרים:** כהוה ושוק. **במאי קא מפילגי?** אמר ליה רב חסדא לרב המנונא,
 34 **ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא:** ברוין מניה ומיניה, ברוין מניה ואוקי פאתרה קא מפילגי. **רבנן סברי:** דון מניה ומיניה, מה
 35 זבחי שלמי יחיד מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי שלמי צבור מענין תנופה לאחר שחיטה. ומיניה, מה התם כהוה ושוק,
 36 אף הכא נמי כהוה ושוק. **ורבי סבר:** דון מניה ואוקי פאתרה, מה זבחי שלמי יחיד מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי
 37 שלמי צבור מענין תנופה לאחר שחיטה. ואוקי פאתרה, התם הוא דהוה ושוק, אבל הכא כמות שהן, כמות שהן בחיים.

מנחות. פרק חמישי - כל המנחות דף סב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"

1 רב פפא אמר רבובלי על מנה ומנה - הך מילתא דרב פפא מקמי דלשמעיה
 2 להדיא דסוף 'כל התירי' (ובחס צאג.) דפליגי רבי זוטרא ובתנאי שמו, ומסקינן
 3 דפליגי ברוך מנה ומנה. דרבי סבר: דון מנה ואוקי בארתה, וקאמר רב פפא ההם: אי
 4 תנאי - תנאי. וכן הדיא דפסחים בפרק 'כל שעה' (לגב.) דליף מיד דבעילה פטור
 5 מקרבן מלך וחומר שלא מנח מנח שיש בן ברך
 6 ופטור מיד. וקאמר: לא אם אמרת בשאר מנח
 7 - שכן לא חיוב בן מיתה בן. ופרקי: האי תנאי
 8 מיעוץ: אלימא ליה ברה, ולבסוף אלימא לא
 9 מיתיה; ומשני: דהכי קאמר, ללא אם אמרת בשאר
 10 מנח - שכן לא חיוב בן מיתה בפחות מכות,
 11 תאמר במעילה - דחיובי בפרטה, אף על גב
 12 דליף ביה כותי. ופרקי: מאן שמעת דליף דאמר
 13 חזיר במעילה במיתה - רבי, דליף: 'חז' דתנאי
 14 מותריה, ומניה: מה תרומה - בבידה, אף מעילה
 15 בכיתוי והשתא. ואם קשיא - דא רב הדיא
 16 דאית ליה דון מנח ואוקי בארתה ורב פפא דחייב
 17 שם לתרי, דרבי סבר ליה כבאב שאול דמחייב
 18 ההם בתרומה בששון פירושה אף על גב דליף
 19 בה כותי ונריך לומר: דמקמי דלשמעיה להדיא
 20 דובחס אמרה. אי נמי יש לומר דכאן וההם דרבי
 21 קאמר: דהמני ליבא למשמע מיה.
 22 ויחזי: וכן שלמי יחזי טעונן תנפה חיים בן -
 23 - כאן נמי שייך לדרקת אבאי צריך
 24 קרא, נמיא: כל חד חד תיקו בדוכתייהו ויש לומר:
 25 דמכל מקום היה ליק' מה מניני', דפרטישית
 26 לעיל; ומשום דאריקר 'שלמים', הדי, הוא איבא
 27 למיפרי: וכן שלשמי צבור - כשן חובה, אלא
 28 תארא דאריקר 'שלמים' סמיך. ועוד: כדאמרן
 29 לעיל, 'שלמים' ריבייא הוא.
 30 ויהא אש מצורע טעון תנפה שחוט כר -
 31 ואף על גב דאמרן לעיל (א.א.א.): 'תנפה'
 32 - ולא תנפה. הכא לא נמי, כיון דהיא מחיים
 33 חזיא לאחר שחיטה.

רב פפא אמר: דכולי עלמא דון מנה ומנה הוא,

1 והיינו מעמא דרבי - כי התם. מה התם - דכר
 2 שמתנה לכהן, אף היא - דכר שמתנה לכהן. רבינא
 3 אמר: דכולי עלמא דון מנה ואוקי בארתה, והיינו
 4 מעמא דרבנן - 'שלמים' ריבייא הוא. 'רבי שמעון
 5 אומר: שלשה מיני טעונן שלש מנות, שתים -
 6 בכל אחד, ושלשית - אין בהן. ואלו הן: זבחי שלמי
 7 יחיד, וזבחי שלמי צבור, ואשם מצורע. זבחי שלמי
 8 טעונן, וזבחי חיים, והתנפה שחוטין, ואין
 9 בהן תנפה חיים. וזבחי שלמי צבור - טעונן תנפה
 10 חיים, ושחוטין, ואין בהן סמיכה. ואשם מצורע - מעון
 11 סמיכה, ותנפה חי, ואין בו תנפה שחוטין.' ויחזי זבחי
 12 שלמי יחיד טעונן תנפה חיים, מקל וחומר: ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעונן סמיכה חיים
 13 מעונן תנפה חיים. זבחי שלמי יחיד, שטעונן סמיכה חיים - אינו דין שטעונן תנפה
 14 חיים! - מיעט רחמנא נפי זבחי שלמי צבור 'אתם' - 'אתם', למעוטי זבחי שלמי יחיד.
 15 ויחזי זבחי שלמי צבור טעונן סמיכה, מקל וחומר: ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעונן תנפה
 16 חיים - מעונן סמיכה. זבחי שלמי צבור, שטעונן תנפה חיים - אינו דין שטעונן סמיכה!
 17 אפר רבינא: גמיר, שתי סמיכות צבבור. ויהא אשם מצורע טעון תנפה שחוטין, מקל וחומר:
 18 מה זבחי שלמי יחיד, שאין טעונן תנפה חיים! - טעונן תנפה שחוטין, ואשם מצורע, שטעונן
 19 תנפה חי - אינו דין שטעונן תנפה שחוטין! מיעט רחמנא נפי זבחי שלמי יחיד 'אתו' -
 20 אתו, למעוטי אשם מצורע. תנו רבנן: המשהל שהביאו קרבן אחד - אחד מניף על ידי
 21 כולם. והאשף - כהן מניף על ידו, וכן המושל קרבנותיו מקרינת הים - כהן מניף על ידו.
 22 משה

1 דון מנה - שלמי צבור משלמי יחיד: מה שלמי יחיד טעונן תנפה שחוטין, בדחיל לא
 2 אינטיוריך ליה למיתני, (מה שלמי יחיד טעונן תנפה אף שלמי צבור בן), דבגופיה כתיב.
 3 ואוקי בארתה - כדון שמנינו שלמי צבור עצמן טעונן תנפה שלמים, מה מחיים -
 4 תנפה שלמים. אף לא ארור שחיטה - תנפתן שלמים. מה לחיל שלמי יחיד - רבי שמתנה
 5 לכהן טעון תנפה אף בן - היינו, כולן
 6 שלמים. אבל משלמי יחיד אין לחיל אלא חזה
 7 ושוק. שלמים - בשלמי יחיד כתיב (ויקרא ז)
 8 'את חזה התנפה ואת שוק התרומה לחזתי'
 9 מואת בני ישראל מחזב 'שלמים' - דמשמע
 10 לשוק רבים, והוא ליה למיכתב לשוק יחיד,
 11 דבחדו משתני. ומלכתוב לשוק רבים - לומר
 12 על חזה ושוק של שלמי צבור שינפו. נפרי -
 13 מסיני שתי סמיכות צבור: ר' העלם דבר של
 14 צבור, דכתיב (ויקרא ז) 'וסבכו זקני העדה,
 15 ושערי המשתלה, ודכתיב (שם טז) 'שמני אתחן
 16 את שתי ידיו' וגו', ומבכר הוא, ותו ליבא שם
 17 סמיכה צבור. אותו - (שם ז) 'את חזה
 18 התנפה לתניף אותו' וגו'.
 משה

ובן השולח קרבנותיו מנודית הים כהן מניף

1 על ידו - תימה: דברק 'כל הגט' (גיטין כחא.) הן: השולח חטאתו מנודית הים - מקריבין אותה בחוקת שהוא קיים. ופרקי בגמרא: והא בעינא סמיכה! אמר רב יוסף: בקרבן
 2 נשים. והכא לא שייך לשנוי הדי, דכבר תנא ליה רשא 'האשה - כהן מניף על ידו'. וליבא נמי לשנוי כדמשינן רב פפא גיטין (שם): בתנאי דהנף סקקינן. דהתנא הנהן לא
 3 בעי תנפה. וכמו כן קשיא בפרק 'תמיד נשחט' (פסחים סבא.) דאמר: דאילו כל הובחים. ערל וטמא משלחים קרבנותיהם. וליבא לשנוי באשה - ד'ערל' קתני. וליבא לאוקמי
 4 מבי בתנאי הנהן - ד'ובחים' קתני. וכבר ומעשר ופסח ימי ולא בעי סמיכה וליבא לאוקמי - דהא 'כל הובחים' קאמר. וספק מצורע בפרק 'דערומו' (ובחים עב.) דקאמר
 5 רבי שמעון: למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומתנה בשלמים. דאתו אשם טעון סמיכה. ולא אפשר לסמוך אלא בהקפת די. למאן דאמר סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא בפרק
 6 'כל הפסולי' (ובחים לגא.) ונבבאי אריי, כדכומב סוחרתא. ובפרק בתרא דמועד קטן (טו.) איתא דאבא איא משלח קרבנותיו. משום דכתיב 'שלמים' - כשדוא שם, לאו לאו
 7 הכי - משלח. ומבנהו מביעינא ליה אשם מעיל או לא. ולא וחיטנין למסמיה. ודחוק הוא לתרי באשה או בעל. ולקמן בפרק בתרא (קנא.) גבי ששה לעבדה. אחד חזק לפי רעלה
 8 ועוד תנן בפרק 'דיום שחיטה' (כריתות בגא.) ותנינן מביאין חטאת אחד. ובפרק 'שני נזירין' (מזיר גא.) מטיבאין קרבן על תנאי. ובפרק שני דקדושין (הא.) גבי 'בדמה שזמנא
 9 מירושלים למגדל ערל: וברים - עלות. ולא וחיטנין לסמיכה בכל הני ותירין דרב רבינו שמעון דלא שייך לאקשויי אלא דוקא התם בתנאי - משום דאיבא עדיין שחיטא אתרה,
 10 דלמא היא ליה חטאת שמויה בעליה, וסמיכין להקריבה בחוקת שהוא קיים. ואם תאמר: והא בפרק 'דערומו' (ובחים עג.) תנן: בקדשים מין גמתי - קרב לשם מי שהוא,
 11 ופרקי בגמרא: האי בעי סמיכה ומשני: מנישן כרבי ויש לומר: דהתם כין דאיבא תקנתא ברעיה. וזב ומצורע או רפואתו תלייה בעצמו. אי נמי: בקרבן הקבוע לו זמן, כגון עלת ארייה תיגיה, או שהיה
 12 לאוקמי בדלית ליה תקנתא: ערל - שמתו אחוז ממתת מילה. טמא - זב ומצורע או רפואתו תלייה בעצמו. אי נמי: בקרבן הקבוע לו זמן, כגון עלת ארייה תיגיה, או שהיה
 13 עובר עליון ככל התנאי. ואם תאמר: יחזי תישה שנתערבו עורות פסחין בפסחים בפרק 'אדשה' (פסח.) ומנצת אכלת באחד מהן, ופטורין למעוטי פסח שני, ולא מניין מותר
 14 הפסח משום סמיכה? וכן: שחזא שפך. דשטאן פטור הוא מעלוט פסח שני, ולא עשו לו הכנסת פסח. ידא אפשע לתקן אפ' יעבור מתע סמיכה. ואם תאמר: וכן
 15 דסמיכה לא מעבבא, מכל מקום ערל וטמא שאין יכולין לסמוך - לימא: כל שאין ראוי לביילה, ביילה מעבבא בו וכן בחזיה דשקלים (יא.) ודכריתוי (בגא.) ודנזיר (מא.) דכל הני
 16 נמי דאין יכולין לסמוך משום פסח - חשיב שפיר 'אין ראויין לביילה', כדאיבעינן בפרק 'דמכור את הספירה' (בבא בתרא אפ.) גבי ביכורים' ויש לומר: ונפקא לן מנאה דאמרינן
 17 בפרק בתרא דמועד קטן (טו.) 'זבוח' בואו אל הקודש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב חטאתו' - זו עשירית האיפה. פירוש: שהבן כשהוא כשהוא שמתחן לעבודה.
 18 ודרשי בתרא דבי שמעון: 'בבואו יקריב' - כגון שראוי לביאה, כגון שראוי ראו להקריבה. כגון שראוי ראו לביאה - אינו ראוי להקריבה, כגון טמא מת ומצורע. משמע: וקשיא עשירית האיפה,
 19 אבל שאר קרבנות - משלחו ומיחו אף כל כך ראייה מזה, דלימאן הא דמשלח שאר קרבנות - היינו בהני דלא בעי סמיכה, דומיא דעשירית האיפה. ויש לדרקת מנא דדרשינן
 20 בתורת כהנים: 'חומר' - לאו נגענו, ועוד מנינו: דשטאן משלח קרבנותיו, ומשלהת קרבן איידי' ועוד' יש לדרקת דוממטענין פסח קטן תיגיה (ה.) טמא מריאה, דכתיב 'ובתנאי' 'ובתנאי'
 21 שמוה' - דכל שישט בביאה, שני דבבאה, שני עמיה: דשאר קרבנות - מושלהת, ולא וחיטנין לענון סמיכה בראוי לסמיכה? וקאמר דאמר בפרק 'כל הפסולי' (ובחים לגב.)
 22 דמנא בו סמיכה, דאשטו דמיידי ליה טמיק, ולא בעינו דמירדש מתוך קריא. ושמא יש לומר ומנא דאתא (שם) ביאה במקטע - לא שמא ביאה, כסבר: כל הובח - ראושו
 23 ורובו הוא מנכיס. אי נמי אית ליה דמרחק צפון. ומנא דסביא ליה דלא בעינן ראשו ורובו - סקרה. ביאה במקטע שמה ביאה. ומיחו אבותי קשה' אי תינף לסמיכה שחיטה לאו
 24 דאורייתא

1 על ידו - תימה: דברק 'כל הגט' (גיטין כחא.) הן: השולח חטאתו מנודית הים - מקריבין אותה בחוקת שהוא קיים. ופרקי בגמרא: והא בעינא סמיכה! אמר רב יוסף: בקרבן
 2 נשים. והכא לא שייך לשנוי הדי, דכבר תנא ליה רשא 'האשה - כהן מניף על ידו'. וליבא נמי לשנוי כדמשינן רב פפא גיטין (שם): בתנאי דהנף סקקינן. דהתנא הנהן לא
 3 בעי תנפה. וכמו כן קשיא בפרק 'תמיד נשחט' (פסחים סבא.) דאמר: דאילו כל הובחים. ערל וטמא משלחים קרבנותיהם. וליבא לשנוי באשה - ד'ערל' קתני. וליבא לאוקמי
 4 מבי בתנאי הנהן - ד'ובחים' קתני. וכבר ומעשר ופסח ימי ולא בעי סמיכה וליבא לאוקמי - דהא 'כל הובחים' קאמר. וספק מצורע בפרק 'דערומו' (ובחים עב.) דקאמר
 5 רבי שמעון: למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומתנה בשלמים. דאתו אשם טעון סמיכה. ולא אפשר לסמוך אלא בהקפת די. למאן דאמר סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא בפרק
 6 'כל הפסולי' (ובחים לגא.) ונבבאי אריי, כדכומב סוחרתא. ובפרק בתרא דמועד קטן (טו.) איתא דאבא איא משלח קרבנותיו. משום דכתיב 'שלמים' - כשדוא שם, לאו לאו
 7 הכי - משלח. ומבנהו מביעינא ליה אשם מעיל או לא. ולא וחיטנין למסמיה. ודחוק הוא לתרי באשה או בעל. ולקמן בפרק בתרא (קנא.) גבי ששה לעבדה. אחד חזק לפי רעלה
 8 ועוד תנן בפרק 'דיום שחיטה' (כריתות בגא.) ותנינן מביאין חטאת אחד. ובפרק 'שני נזירין' (מזיר גא.) מטיבאין קרבן על תנאי. ובפרק שני דקדושין (הא.) גבי 'בדמה שזמנא
 9 מירושלים למגדל ערל: וברים - עלות. ולא וחיטנין לסמיכה בכל הני ותירין דרב רבינו שמעון דלא שייך לאקשויי אלא דוקא התם בתנאי - משום דאיבא עדיין שחיטא אתרה,
 10 דלמא היא ליה חטאת שמויה בעליה, וסמיכין להקריבה בחוקת שהוא קיים. ואם תאמר: והא בפרק 'דערומו' (ובחים עג.) תנן: בקדשים מין גמתי - קרב לשם מי שהוא,
 11 ופרקי בגמרא: האי בעי סמיכה ומשני: מנישן כרבי ויש לומר: דהתם כין דאיבא תקנתא ברעיה. וזב ומצורע או רפואתו תלייה בעצמו. אי נמי: בקרבן הקבוע לו זמן, כגון עלת ארייה תיגיה, או שהיה
 12 לאוקמי בדלית ליה תקנתא: ערל - שמתו אחוז ממתת מילה. טמא - זב ומצורע או רפואתו תלייה בעצמו. אי נמי: בקרבן הקבוע לו זמן, כגון עלת ארייה תיגיה, או שהיה
 13 עובר עליון ככל התנאי. ואם תאמר: יחזי תישה שנתערבו עורות פסחין בפסחים בפרק 'אדשה' (פסח.) ומנצת אכלת באחד מהן, ופטורין למעוטי פסח שני, ולא מניין מותר
 14 הפסח משום סמיכה? וכן: שחזא שפך. דשטאן פטור הוא מעלוט פסח שני, ולא עשו לו הכנסת פסח. ידא אפשע לתקן אפ' יעבור מתע סמיכה. ואם תאמר: וכן
 15 דסמיכה לא מעבבא, מכל מקום ערל וטמא שאין יכולין לסמוך - לימא: כל שאין ראוי לביילה, ביילה מעבבא בו וכן בחזיה דשקלים (יא.) ודכריתוי (בגא.) ודנזיר (מא.) דכל הני
 16 נמי דאין יכולין לסמוך משום פסח - חשיב שפיר 'אין ראויין לביילה', כדאיבעינן בפרק 'דמכור את הספירה' (בבא בתרא אפ.) גבי ביכורים' ויש לומר: ונפקא לן מנאה דאמרינן
 17 בפרק בתרא דמועד קטן (טו.) 'זבוח' בואו אל הקודש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב חטאתו' - זו עשירית האיפה. פירוש: שהבן כשהוא כשהוא שמתחן לעבודה.
 18 ודרשי בתרא דבי שמעון: 'בבואו יקריב' - כגון שראוי לביאה, כגון שראוי ראו להקריבה. כגון שראוי ראו לביאה - אינו ראוי להקריבה, כגון טמא מת ומצורע. משמע: וקשיא עשירית האיפה,
 19 אבל שאר קרבנות - משלחו ומיחו אף כל כך ראייה מזה, דלימאן הא דמשלח שאר קרבנות - היינו בהני דלא בעי סמיכה, דומיא דעשירית האיפה. ויש לדרקת מנא דדרשינן
 20 בתורת כהנים: 'חומר' - לאו נגענו, ועוד מנינו: דשטאן משלח קרבנותיו, ומשלהת קרבן איידי' ועוד' יש לדרקת דוממטענין פסח קטן תיגיה (ה.) טמא מריאה, דכתיב 'ובתנאי' 'ובתנאי'
 21 שמוה' - דכל שישט בביאה, שני דבבאה, שני עמיה: דשאר קרבנות - מושלהת, ולא וחיטנין לענון סמיכה בראוי לסמיכה? וקאמר דאמר בפרק 'כל הפסולי' (ובחים לגב.)
 22 דמנא בו סמיכה, דאשטו דמיידי ליה טמיק, ולא בעינו דמירדש מתוך קריא. ושמא יש לומר ומנא דאתא (שם) ביאה במקטע - לא שמא ביאה, כסבר: כל הובח - ראושו
 23 ורובו הוא מנכיס. אי נמי אית ליה דמרחק צפון. ומנא דסביא ליה דלא בעינן ראשו ורובו - סקרה. ביאה במקטע שמה ביאה. ומיחו אבותי קשה' אי תינף לסמיכה שחיטה לאו
 24 דאורייתא

רבי אבין בשם חזקיה: בשכר הלבלר שנו.

אמר רבי אלעזר:

[דף מ"ו ע"ב]

מתניתא בגג שיש לו מעקה, והוא שירד לאויר מעקה, ושאינו לו מעקה, והוא שירד לאויר שלשה שהן סמוכין לגג, שכל שלשה שהן סמוכין לגג – בגג הן.

רבי יעקב בר אחא, רבי בא בר המנינא בשם רב אדא בר אחווה: לעגנן שבת, שכל שלשה שהן סמוכין למחיצה – במחיצה הן?

אמר רבי יסא: דלא דמיא, גיטין מלמעלן, ושבת מלמטן. גיטין – אפילו לא נה, שבת – עד שניגה. רבי אמי בשם רבי יוחנן: והוא שירד לאויר מחיצות.

רבי אימי בעא קומי רבי יוחנן: מתניתא דרבי? דרבי עבד אויר מחיצה כממשו. אמר ליה: דברי הכל היא, הכא דגיטין ויתביניה, רבי אומר: מקורה, ואת אומרת אינה מקורה! מה בין גיטין ומה בין שבת? אמר רבי אבא: בשבת פתיב (שמות כ) לא תעשה מלאכה, נעשית היא מאליה? ברם הכא, ונתן בידה (דברים כד) – ברשותה.

הלכה ד' מתני' בית שמאי אומרים: פוטר אדם את אשתו בגט ישן. ובית הלל אסרין. ואי זהו גט ישן? כל שנתיהד עמה מאחר שכתבו לה.

גמרא רב יהודה בשם שמואל: וכולן, אם נישאו – לא תצא, שלא להוציא ליה על בניה.

[דף מ"ז ע"א]

אנן תנינן: מאחר שכתבו לה, אית תניי תני מאחר שנתנו לה. מאן דאמר מאחר שכתבו לה – כמסייעא לבית שמאי. מאן דאמר מאחר שנתנו לה – כמסייעא לבית הלל.

הלכה ה' מתני' כתב לשם מלכות שאינה הוננת, לשם מלכות מדי, ולשם מלכות יון, לכניין הבית, ולחורבן הבית. ה"ה במזרח וכתב: "פמערב", בפערב וכתב: "במזרח" – תצא מזה ומזה, וצריכה גט מזה ומזה.

אין לה לא כתובה, ולא פירות, ולא מזונות, ולא בלאות על זה ועל זה. ואם נמלה מזה ומזה – תחזיר. והולך ממזר מזה ומזה. לא זה וזה מיטמין לה, ולא זה וזה זכאין לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה.

היתה בת ישראל – נפסלת מן הכהונה, בת לוי – מן המעשר, ובת כהן – מן התרומה. אין יורשיו של זה ויורשיו של זה יורשין בתובתה. מתו – אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מןבמין.

שינו שמו ושמה, שם עירו ושם עירה – תצא מזה ומזה, וכל הדרכים האילו בה. כל העריות שאמרו: 'צרותיהן מותרות', הלכו צרות האילו ונישאו לאחר, ונמצאו איילוניות – תצא מזה ומזה, וכל הדרכים האילו בה.

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי: עשו את הולך ממזר מפני הספקנה. רב הונא בשם רב: כל הדיא פירקא – דרבי מאיר, הויץ משינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה.

רבי מנא בעי קומי רבי יסא: אף המגרש? אמר ליה לית פירקא דידכון אלא דידון.

הלכה ו' מתני' הכונס את יבמתו, והלכה צרתה ונישאת לאחר, ונמצאת זו שהיא איילוניות – תצא מזה ומזה, וכל הדרכים האילו בה.

[דף מ"ז ע"ב]

גמרא לא היתה צריכה להינשא אלא להתיבם. וזו היא ובמה שניסת בלא חליצה. רבי ירמיה אמר: זה חולץ וזה מקיים. רבי יהודה בן פזי בשם רבי יוחנן: תצא. רבי יוסי שאל לרבי פינחס: הוה רבי סבר? אמר ליה: ברבי ירמיה. אמר ליה, חזור בך! דלא בן אגא כתב עליך זמן ממרא. אמר רבי זבידא, מתניתא מסייעא לרבי יוחנן. תצא מזה ומזה, וי"ג דברים בה; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבה. והכמים אומרים: אין ממזר מיבמה, הא לצאת – תצא.

הלכה ז' מתני' כתב הסופר, וטעה ונתן גט לאשה ושוכר לאיש, ונתנו זה לזה, לאחר זמן הרי הגט יוצא מתחת ידי האיש, והשוכר מיד האשה – תצא מזה ומזה, וכל הדרכים האילו בה. רבי אלעזר אומר: אם על אתר יצא – אינו גט, אם לאחר זמן יצא – הרי זה גט, שלא הכל מן הראשון לאבד וכותו של שני.

גמרא מה אנו קיימין? אם בשטתה - אף רבי לעזר מודה, אם בשלא טעה - אף רבנן מודיי! אלא פן אנו קיימין, בסתם. רבי לעזר חשש שמא לא טעה, ורבנן הושישין שמא טעה.

רבי אלעזר אומר אם על אתר יצא אינו גט. ואם לאחר זמן יצא הרי זה גט שלא הכל מן הראשון לאבד זכות של שני. איזהו על אתר? רבי זעירא אומר: עד שלא נתארסה ונתארסה. רבי יצחק בר הקולא אומר: עד שלא ניסית וניסית. מתניתא מסייעא לרבי זעירא, לא הכל מן הראשון לאבד זכותו מן השני.

הלכה ח' מתני' כתב לגרש את אשתו ונמלך - בית שמאי אומרים: פסקה מן הכהונה. ובית הלל אומרים: אף על פי שנתנו לה על תנאי ולא נעשה התנאי - לא פסקה מן הכהונה.

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי: אין בה

[דף מ"ח ע"א]

משום ידחם כהונה, ואין בית דין מזהמין אותה. אתא עובדא קומי רבי תייה רובה, ועבד כבית הלל. אמר ליה רב: מה ראית להכניס עצמך למיספק תזה מרובה! אמר ליה רבי ישמעאל בי רבי יוסי הוה עמי וקרא עליהון טובים השנים מן האחד (קהלת ד).

המסקלת בכנה - בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין. שתי נשים שהיו מסלדות זו את זו בית שמאי פוסלין, ובית הלל מכשירין.

הלכה ט' מתני' המגרש את אשתו, ולנה עמו בפונדקו - בית שמאי אומרים: אינה צריכה ממנו גט שני. ובית הלל אומרים: צריכה הימנו גט שני. אימתי? בזמן שנתגרשה מן הנישואין, ומדין בנתגרשה מן האירוסין - שאינה צריכה ממנו גט שני, מפני שאין לבו גם בה. בנסה בגט קרח - תצא מזה ומזה, וכל הדרכים האילו בה.

גמרא אמר רבי מנא: בית שמאי פדעתיהון, ובית הלל פדעתיהון, בית שמאי דאינון אמרי: פוטר אדם את אשתו בגט ישן - אינון דאמרי: אינה צריכה הימנו גט שני. ובית הלל דאינון אמרי: אינו פוטר בגט ישן - אינון דאמרי: צריכה הימנו גט שני.

אמר רבי יוסי בר בון: בית שמאי פדעתיהון ובית הלל פדעתיהון, בית שמאי דאינון אמרי: לא יגרש אדם את אשתו אלא אם פן מצא בה ערוה - אינון דאמרי: מזהמכת היא מלפניו ואינו חשוד עליה

– לפיכך אינה צריכה מִפְּנֵי גַם שְׁנֵי. בית הלל דאינון אֲמַרִין: אֲפִילוּ הִקְדִּיחָהּ תִּבְשִׁילוּ – אינון דְּאֲמַרִין: אינה מוזהמת מִלְּפָנָיו והוא חשוד עליה – לפיכך צריכה מִפְּנֵי גַם שְׁנֵי.

המגרש את אשתו – לא תדור עמו לא באותה חצר ולא באותו מקום. אם היתה חצר של אשה – איש מפנה. ושל איש – אשה מפנה. של שניהן, מי מפנה מפני מי? אשה מפני איש. ואם יכולין הן – זה פותח לכאן וזה פותח לכאן. במה דברים אמורים? בזמן שנישאו, הא לא נישאו – לא. ובכוחה – אפילו לא נישאו. והארוסה שביהודה – בנשואה היא.

החולץ ליבמתו, אף על פי שעשה מאמר – הרי זה לא יפנה, שאין מאמר קונה קניין גמור.

הלכה י' מתני' גַם קָרַח – הפל משלימים עליה, בדברי בן ננס. רבי עקיבה אומר: אין משלימין עליו אלא קרובים הראויין להעיד במקום אחר. אי זהו גַם קָרַח? כל שקשריו מרובין מעידיו.

גמרא ומניין לגַם המקושר? אמר רבי אימי: כתיב (ירמיה לב) וְאָקַח אֶת סֵפֶר וְגו'.

[דף מ"ח ע"ב]

ואת הנחתום – זה המקושר. ואת הנגלי – זה הפשוט שבמקושר. ואת המצוה ואת החוקים – חוקים ומצוות בין זה לזה, שזה – בשנים, וזה – בשלשה. זה – מתוכו, וזה – מאחריו.

רבי בא בשם רב יהודה: פשוט – עדיו לרוחבו. מקושר – עדיו לארכו. אמר רבי אדי: בין קשר לקשר העדים הותמין, ובלבד מלמעלה. וחש לומר שמוא זיף. סבר רב נחמן למימר: לעולם אין העדים הותמין בו מלמטן עד שיראו בו למעלה אני פלוני בן פלוני מקבל עלי כל מה שפתיב בו מלמעלה. וחש לומר שמוא מחק וחזר וזיף! סבר רב הונא, מקובל עלי מקובל עלי שני פעמים – פוסל בה. וחש לומר שמוא כתב דברים אחרים וחזר ומחק וזיף! סבר רב הונא: מחק – פסול, אפילו קיים.

אמר רבי יוחנן: לית בה תצא.

אמר רבי אימי: במה קופין דעובדא הוה עליל קומי רבי יוחנן וקומי ריש לקיש, ואינון אֲמַרִין: פוק ושלם פרי עקיבה. אמר רבי יוחנן: מתניתא במחוסר עד אחד. ובלבד משלשה ולמעלה. שנים ושלשה למעלה פסול, ואחד מג' ולמטה פשר. רבי מנא בעי, עד פדון פרוצופין, היו מסורגין? פני דמר: נעשין כהרחק עדות שלא באו אלא בהכשירו של גַם. וְכָאן בָּאן.

היו תשעה, מתיר שנים ומחתם שנים? או, אין שני העדים בגַם המקושר פלום.

היו חמשה, פשיטא שהוא מתיר אחד ומחתם אחד. נמצאת אומר: התרתו מתרתו.

[דף מ"ט ע"א]

וכרבי חנניה בן גמליאל, דרבי חנניה בן גמליאל אומר: התורף בשר שאפילו קושר ואחר כך הותם.

הדא דתימא בשקושר כולהם ואחר כך התמו שלשה הראשונים. אבל אם קושר שלשה הראשונה והותם, אפילו מקשר ומחתם כמה – בשר. הי"ל גט המקושר בקשר ואחר כך מחתם.

היה מקשר ראשון ראשון ומחתמו, פשיטא ראשון ושני לא נמצא התומין בגט המקושר.

מה אנו קיימין? אם בשקשרו והתמו מבפנים – כל עמא מודיי שהוא יכול לעשות פשוט! אם בשקשרו והתמו מבחוץ – כל עמא מודיי שאינו יכול לעשותו פשוט! אלא בן אנו קיימין: בשקשרו והתמו מבפנים, ואחר כך התמו מבחוץ, בדא רבי חנניה בן גמליאל אומר: יכול הוא לעשותו פשוט. ורבנן אמרין: שאינו יכול לעשותו פשוט.

השיב רבי על דברי רבי חנניה בן גמליאל: גופה של גט מוכיח עלי, אם פשוט הוא ואם אינו פשוט? אי זהו גופו של גט? אמר רבי בא: בני דמר רב הונא: לעולם אין העדים חותמין בו מלמטה עד שיקראו בו מלמעלה, אני פלוני בן פלוני מקובל עלי כל מה שכתוב בו למעלה.

והא תני: טופס שטרות בן הוא. אמר רבי מנא: טופס שטרות מקושרין כך הוא. אמר רבי אבין: אפילו תימר הוא פשוט הוא מקושר, מקושר – הוא מעכב, פשוט – אינו מעכב. רבי אחא אמר: במוסיף על הלכה.

פשוט בשנים ומנהג בשלשה – עושין אותו בשלשה. מקושר מאהוריו מנהג מתוכו ומאהוריו עושין אותו מתוכו ומאהוריו.

תניתה חכא ותניתה תמן, הוי צריכה מיתגייא תמן אילו תניתה חכא ולא תניתה תמן, הוינן אמרין חכא על שהוא חומר בעריות פסול, תמן, על ידי שאינו חומר בעריות – בשר הוי צריכה מיתגייא תמן. או אילו מיתגייא תמן

[דף מ"ט ע"ב]

ולא מתנינן הקא, תוינן אמרינן: תמן, על ידי שהווא גזכה בו – פסול, והקא על ידי שאינו גזכה בו – כשר. תווי צריכה מיתנייא הקא וצורכה מיתנייא תמן.

הדרן עלך הזרק גט

הלכה א' מתני' המגרש את אשתו ואמר לה: "הרי את מותרת לכל אדם אלא לאיש פלוני" – רבי אליעזר מתיר, וחכמים אוסרין. כיצד יעשה? ופלגינן מפניו ויחזור ויתננו לה, ויאמר לה: "הרי את מותרת לכל אדם". אם כתבו בתוכו, אף על פי שחזר ומחקו – פסול.

גמרא אמר רבי אילי: טעמא דרבי אליעזר (דברים כד) ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר – אפילו לא התירה אלא לאדם אחד. שמועטא רובא ממתניתא? ממתניתא אמרה: בשותרה לכל ואמרה לאדם אחד. שמועטא אמרה: בשותרה לכל והתירה לאדם אחד. מה טעמא דרבי אליעזר? מיתה מתרת ונט מתיר. מה מיתה מתרת ומחצה אף הנט מתיר ומחצה מה טעמא דרבנן? (שם) ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. הקיש יציאה להווייתה. מה הווייתה – אין לה הויה אצל אחר. אף יציאתה – אין לה יציאה אצל אחר.

לאחר מיתתו של רבי אליעזר, נכנסו ארבעה זמנים להשיב על דבריו של רבי אליעזר. רבי אלעזר בן עזריה. ורבי יוסי הגלילי. ורבי טרפון. ורבי עקיבה. אמר להן רבי יהושע: אין אתם משיבין את הארי לאחר מיתה.

השיב רבי טרפון: הרי שאמר לה: "הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני", והלכה ונישאת לאחיו מת בלא בנים, היאך זו מתייבמת? לא נמצא מתנה על הכתוב בתורה, וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטלו מעתה, לא ישא את בת אחיו, שלא יתנה על הכתוב בתורה! אמר רבי יוסי בי רבי בון: סברא טעמא תמן התורה אסרת עליו. ברם הקא הוא אסרה עליו.

התיב רבי חנניה בשם רבי פינחס: ניתני שש עשרה נשים ברבי אליעזר! אמר רבי מנא: כבר איתמר טעמא, תמן – התורה אסרה עליו. ברם הקא – היא אסרה עליו.

רבי ירמיה בעי: הרי שאמר לה: "הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני", והלכה וניסית לאחר ומת, היאך? זה מתיר מה שאסר הראשון? מילתיה אמרה: שמיתתו גירושין ומתירין בזה מה שאסר הראשון. אמר רבי ירמיה: לא אמר אלא שמיתתו גירושיו הא נישואין לא.

[דף נ' ע"א]

אמר רבי יוסי הגלילי: מצינו בתורה, האסור לזה - מותר לזה. והמותר לזה - אסור לזה. אסור לאחד - אסור לכל אדם. מותר לאחד - מותר לכל אדם.

השיב רבי עקיבה: הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת הפוגרש, לא נמצאת, אלמנה לו, ונרושה לכל אהיו הכהנים?

וכי מפיה החמירה תורה, בנרושה או באלמנה? החמירה התורה בנרושה יותר מן האלמנה. ומה אלמנה קלה נאסרה מן המותר לה מצד גירושין שבה, גרושה המורה אינו דין שתיאסר מפיה שהותר לה מצד אשת איש שבה.

אפילו אצלו נגעו בו גירושין. ומה אלמנה ונרושה נאסרה מפיה שהותר לה מצד אשת איש שבה, גירושין חמורין, לא כל שבן שתיאסר מפיה שהותר לה מצד גירושין שבה!

דבר אחר, הרי שאמר לה הרי את מותרת לכל אדם הוין מפלוגי, והלכה וניסת לאחר וילדה מפני בנים ומת, והלכה וניסת לאתו, לא נמצאו בניה מן האחרון ממזירין? מילתיה אכרה: שאין נמיתה [גירושין מתירין מה שאסר הראשון.

אמר רבי שמו: מצינו, אשה, בתחלה - אין תיבין עליה משום ערוה, ובסוף - תיבין עליה משום ערוה! אמר ליה רבי מנא: למה זה דומה? לאחד שאמר לאשתו: "הרי זה גיטריך על מנת שתיבגלי לאיש פלוגי". בתחלה - הוא אסור לבעול, עבר ובעל - הותר הגט למפרע.

אמר רבי יוחנן:

[דף נ' ע"ב]

הלכה פרבי שמעון בן אלעזר היא. דרבי שמעון בן אלעזר אמר: לעולם אינו גט עד שיאמר בשעת מתנה הרי זה גיטריך.

רבי יעקב בר אהא בשם רבי ינאי: אף ריה פסול אין בה. בהנא אמר: זאת אומרת לא חשו, אין תימר חשו, עד שהוא בידה דאמר לה הרי את מותרת לכל אדם! אמר רבי אהא: זאת אומרת: שחשו, אין תימר לא חשו, כל מה שבידו לגרש - יגרש.

אמר רבי זעירא: תני שילא בר בינה: כל שאילו בתני על מנת פסול, כל שאילו נתנו על מנת פסול.

רבי אבין: עד גדון בשלוחה תזקו ושיעבד תזקו, לזה תזקו ושיעבד תבן, הכא אית לך מימר מפני קינוניא? לא, מפני שהוא פסול.

התיב רבי אבין: והתני: אף בגיטי נשים, אית לך מימר מפני קינוניא?! לא מפני שהוא פסול, והכא מפני שהוא פסול.

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: וכולן בכתיב ידים. רבי לעזר שאל: עדים יש כאן, בכתיב ידים מה אני צריך?! רבי ירמיה בשם רב, וכולהם בכתיב ידים, חוץ משעזריו עמו. אמר רב המנונא תללו

[דף נ"א ע"ב]

חוביהן על גרמיהון דאינון שקיבלו עליהן לשקר להתום בגט שאין בו זמן.

רבי בא בר המנונא, רב אדא בר אחא בשם רב: דרבי מאיר היא. מה חמית מימר בן? אמר רבי מנא, בגין דאמר רב הונא בשם רב: כל ההין פרקא דרבי מאיר חוץ משינה שמו ושמה שם עירו ושם עיריה דלא תסבור מימר קיימיה דרבי מאיר היא תננייה דרבנן לפום בן צריך מימר דרבי מאיר היא. אמר רבי יוסי: בגין דרב ושמואל תריהון אמרין: הלכה כרבי לעזר, דלא תסבור מימר, אף הכא לפום בן צריך מימר: דרבי מאיר היא.

הלכה ד' מתני' רבי אלעזר אומר: אף על פי שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים – בשר, וגובה מנכסים משועבדים, שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם.

גמרא רב ושמואל תריהון אמרין: הלכה כרבי אלעזר. רבי יוחנן בשם רבי ינאי, דברי חכמים פסול. אתא עובדא קומי רבי יוחנן בכוהנת, ובקעא למיעבד בהדא דרבי ינאי. פד שמעון דרב ושמואל פליגין, אתא קומי אפילו ישראל ושמע מינה.

רבי יהושע בן לוי אמר: דברי חבל בשר. והא רבי אלעזר אמר בשר, ורבנן אמרין פסול מה ביניהו? רבי אלעזר אמר בשר וגובה מנכסין משועבדין ורבנן אמרין פסול וגובה מנכסין בגי חורין.

הלכה ה' מתני' שנים ששילחו שני גיטין שוין ונתערבו – נותן שניהן לזו ושניהן לזו. לפיכך, אם אבד אחד מהן – תרי השני בטל.

גמרא רבי אליעזר בי רבי יוסי בעא קומי רבי יוסי: כמה דאתא אמר גמ אחד פסול בשתי נשים, ודכוותה והוא שני גיטין פסולין בשתי נשים. אמר ליה: וכיני.

אמר ליה: והא תנינן: שנים ששילחו שני גיטין שוין ונתערבו – נותן שניהן לזו ושניהן לזו! תפון – זו פרות לשמה וזו פרות לשמה, תערובת היא שגרימה,

[דף נ"ב ע"א]

ברם ה' לא זה פרות לשמה ולא זה פרות לשמה, מפיון שנתנו לה, יעשה כמי שפרות לשמה משעה ראשונה.

הלכה ו' מתני' המשא שכתבו כלל בתוך הגמ, איש פלוני מגרש פלונית, ופלוני לפלונית, והעדים מלמטן – פולן פשירין וינתן לכל אחת ואחת. ה'יה כותב טופס לכל אחת ואחת, והעדים מלמטן, את שהעדים ניקרין עמו – בשר.

גמרא אמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: "ישואל" אני בשלום פלוני – חזקה על הכל התם. "שואל" אני בשלום פלוני – לא התם אלא על שאילת שלום בלבד. ריש לקיש אמר: אפילו אמר: "שואל אני בשלום פלוני" – חזקה על כל התם.

אי זהו בללו של רבי יוחנן? איש פלוני מגרש את פלנית ופלוני לפלנית. אי זהו בללו של ריש לקיש? אנו פלוני ופלוני מגרשין את נשותינו ממקום פלוני.

אמר רבי זעירא: מודה רבי יוחנן שאם הנזכר גרושין לכל אחת ואחת – שהוא צריך טופס ועדים לכל אחת ואחת.

הייליה דרבי יוחנן מן הדא: שאיני נהנה לזה קרבן ולזה קרבן – צריכין פתח לכל אחת ואחת.

אמר רבי יוסי: מתניתא מסייעא לרבי יוחנן. ה'יה כותב טופס לכל אחת ואחת והעדים מלמטן, את שהעדים נקריין עמו – בשר.

שמואל אמר: פרטו של רבי מאיר – בללו של רבי יהודה, ופרטו של רבי יהודה – בללו של רבי מאיר.

אמר רבי שמואל בשם רבי זעירא: מיליהון דרבנן אמרין: שאין פרטו של רבי מאיר בללו של רבי יהודה, ופרטו של רבי יהודה בללו של רבי מאיר. דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: "ישואל" אני בשלום פלוני – חזקה על הכל התם. "שואל" אני בשלום פלוני – לא התם אלא על שאילת שלום בלבד. אם

אומר את: פרטו של רבי מאיר – כללו של רבי יהודה, אפילו אמר: "שואל" אני בשלום פלוני – חזקה על הכל התם;

[דף נ"ב ע"ב]

מאי פדון? אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה כן שאין פרטו של רבי יהודה כללו של רבי מאיר. דתנינן תמן: רבי מאיר אמר: אפילו אמר: "היטה ושעורה וכוסמת" – חייב על כל אחת. ולית בר נש אמר אפילו, אלא הו מודה על קדמייתא.

מאי פדון? אמר רבי חנינה: על דעתיה דרבי מאיר, בין שאמר חסין ושעורין וכוסמין, בין שאמר היטה ושעורה וכוסמת – כלל ופרט הוא. על דעתיה דרבי יהודה, אם אמר: היטה ושעורה וכוסמין – כלל שאין בו פרט.

הלכה ז' מתני' שני גיטין שקבתון זה בצד זה, ושני עדים עכרים באים מתחת זה לתחת זה, ושני עדים יוניים באין מתחת זה לתחת זה; את שהעדים הראשונים נקרין עמו – בשר. עד אחד עברי ועד אחד יוני, עד אחד יוני ועד אחד עברי באין מתחת זה לתחת זה – שניהן פסולין.

גמרא הרהיק את העדים מן הכתב מקום שני שיטין, פסול. פחות מיכן בשר. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: חלק מקום שני שיטין לעניין אחר, אפילו כל שהוא – פסול.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: מתניתא אמרה כן: עד אחד עברי ועד אחד יוני, עד אחד יוני ועד אחד עברי באין מתחת זה לתחת זה – שניהן פסולין. ועברי גבי יוני לא בעניין אחר הוא. אמר רבי מנא: התחיל בסוף שתיים ונמר בסוף ארבע – בשר.

כמה יהו העדים רחוקין מן הכתב? כדי שיהו נקרין עמו; דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אמר: מלא שיטה. רבי הוסי ברי רבי ינאי אמר: מלא חתימת יד העדים. באי זה כתב משערין? רבי יסא ברי רבי שבתי:

[דף נ"ג ע"א]

מלא חתימת ידי עדים. רבי אבהו בשם רבי יצחק בר הקולא: כדי לך ולך. רבי ירמיה בעי קומי רבי יעריא: חתימת יוסי בן ינאי כחתימת שאול בן ברוך? אמר ליה: לכן צריכה חתימת יוסי בן ינאי כחתימת שאול בן ברוך.

שטר שיש בו מחק, או תלות, מגופו – פסול. שלא מגופו – כשר. ואם תקוירו מלמטה, אפילו מגופו – כשר. רבי יונה ורבי יוסף, תריהון אמרין: צריד לתקויר שתי שיטין מקום הכתב.

רבי זעירא בשם רב: צריד לתקויר עניינו של גמ עמו. רבי בא בשם רב לא תקויר עניינו של גמ עמו. מחלפה שיטתיה דרבי בא, תמן (לעיל בפרק ח) אמר רבי בא בשם רב ירמיה: עדים פסולין – אינן נעשין בקרחק עדות, שלא באו אלא להקשירו של גמ, והכא הוא אמר הכין! תמן – בשם רבי ירמיה. הכא – בשם רב.

קרא ערער על חתימת ידי עדים ועל חתימת ידי הדיינין. רבי בא בשם רב יהודה: שכן אם רצה לקיימו בכתב יד העדים – מקוים. בכתב ידי הדיינין – מקוים, אני אומר אפילו בעד אחד מדיין אחד מקוים. אמר רבי מנא: ויאות, שכן אם רצה לקיימו אפילו בכתב אחד מקוים.

יהב רשו לכתובא שיקתוב, ולחתימייא שיהתימו, רבי בא בשם רב ירמיה: צריכין העדים לכתוב: "המלוה הזאת מאחד בניסן הוא, ואנו איהרנו את זמנו".

רבי זעירא בשם רב המנונא: אשרת הדיינין, אפילו רחוקה כמה – כשר. רב אמר: צריכין הדיינין לכתוב אישרנוהי במעמד פלוני ופלוני. למה? כדי שלא יהו מצויין להזים. מעתה, אפילו באי זה יום, ובאי זה שעה, ובאי זה מקום! גזר דין נפק מקומי רב, ולא תהו כתוב כד.

אמר רבי הנגי: צריכין הדיינים

[דף נ"ג ע"ב]

מכירין את הנידונין, מעשה הנה וזיפו.

הלכה ח' מתני' שויר מקצת הגמ וכתבו בדה השני, והעדים מלמטן – כשר. כתבו העדים בראש הדה מן הצד או מאחריי בגמ פשוט – פסול. הקיף ראשו של זה בצד ראשו של זה, והעדים באמצע – שניהן פסולין. ראשו של זה בצד סופו של זה והעדים מלמטן, את שהעדים נקריין בסופו – כשר. גמ שכתבו עברית, ועדי ויונים. ויונית, ועדי עברים. עד אחד עברי ועד אחד יוני ועד אחד עברי – כשר. כתב הסופר ועד – כשר. איש פלוני עד – כשר. בן איש פלוני עד – כשר. איש פלוני בן איש פלוני, ולא כתב עד – כשר. כתב הניכתו והניכתה – כשר, כך היו נקיי הדעת שבירושלים פותבין.

גמרא מהו שגיר? אמר רבי יוסי ברבי בון: בגון, קיים שריר וברור.

וגם פסול פשוט, במקושר – כשר, ובלבד מאחריו.

רב אמר: הדיינין חותמין אף על פי שאינן יודעין לקרות. אכל אינן העדים חותמין אלא אם כן היו יודעין לקרות.

אמר: יבא עלי אם עשיתי מימיי. אמר רבי חזקי קומי רבי יוסי: לא בא קומי רב כתב ויוני מיזמוי וקיימה בהותמיו.

מתניתא פליגא על רב. גמ שכתבו עברית ועדיו ויונית. ויונית ועדיו עברית. עד אחד עברי ועד אחד יוני – כשר! פתר לה: כשהיו יודעין לקרות ולא היו יודעין לקרות. ואם היו יודעין את שניהן – וחתמו באי זה מהן שירצו. כיני מתניתא כתב סופר ועד – כשר. איש פלוני – כשר. בן איש פלוני – כשר. איש פלוני בן איש פלוני ולא כתב עד – כשר.

אמר רבי אלעזר: דברי הכל היא. אמר רבי יוחנן: דרבי יהודה היא. אמר רבי יוסי: לא בעית מדעתא, דרבי יוחנן פליג בשיטתו השיבהו לאו רבו דו אמר בשם רבי זעירא: מפיון שאינו מצוי לזווג ולא ויווג.

[דף נ"ד ע"א]

כתב הניכתו וחיכתה כשר. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: אפילו כתב: "אינו" – כשר. רבי אבהו כתב: אלק"ף. רב הסדא כתב: סמ"ד. שמואל כתב: הרוחא .

הלכה ט' מתני' גמ מעושה, בישראל – כשר. ובעכו"ם – פסול. והעכו"ם, חובטין אותו ואומרים לו: "עשה מה שישראל אומר לד'":

גמרא שמואל אמר: פסול ופוסל בכהונתו. שמואל אמר: אין מעשין אלא לפסולין. שמואל אמר: אין מעשין אלא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. והתנינן: שניות, לא בגין דא אמר שמואל.

והתנינן: הפדיר את אשתו מליהנות לו, עד שלשים יום – ועמיד פרנס, יותר מיכן – יוציא ויתן בתובה. שמענו שהוא מוציא. שמענו שכופין. רב ורמיה בשם רב: ישראל שעיסו במעשה עכו"ם – פסול. ובאמר איני זן ומפרנס. תני רבי הויה: ועכו"ם שעיסו במעשה ישראל – כשר. אפילו אמר איני

מַסְכַּת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. המוליד פרות מעשר שני ממקום היקר למקום הזול, או ממקום הזול למקום היקר – פודהו כשעבר מקומו. אמר רבי יהושע בן קרח: במה דברים אמורים? בשל דמאי. אבל בשל ודאי – פודין אותו כשעבר המקום הזול:

ב. פודין מעשר שני כשעבר הזול, כמו שחנני לוקח אותו יום, ולא כמו שהוא מוכר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כמו שחנני לוקח באתו המין. הפורט דינר כסף למעשר שני – כמו שחנני לוקח ולא כמו שהוא מוכר. המצרף דינר זהב למעשר שני – כמו ששלחני פורט ולא כמו שהוא מצרף. היה מוליכו ממקום למקום ומשחבר עליו על שויו רבע; דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: עד דינר. מעשר שני שאין לו דמים – דיו שיאמר הוא וחומשו מחלל על איסר זה:

ג. מעשר שני שאין דמיו ידועים – נפדה על פי שלשה לקוחות ולא על פי שלשה שאין לקוחות, אפלו אחד מהן נכרי, ואפילו אחד מהן בעלים – כופין את הבעלים לפתח ראשון. אם אמר: הרי הוא שלי בסלע, ואחד אומר בסלע ואסר – יכול לחזר בו. זה חמר בהקדש מבמעשר שני:

ד. אין פודין מעשר שני אכסרה אלא מעות. כיצד? היו לו פרות מרקיבין ומעות מחלידין – לא יאמר: 'כמה אדם רוצה לתן בצבור זה, וכמה אדם רוצה לתן בכרי זה', אלא אומר: 'כמה אדם רוצה לקח לו מעות בסלע', וכמה אדם רוצה לקח לו פרות בדינר:

ה. סלע, כמה תהא חסרה ולא יהיו מחללין עליה מעשר שני? לסלע – ארבע אסרות. ולדינר – איסר; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: לסלע – ארבע פונדיאות. ולדינר – פונדיון. רבי שמעון אומר: סלע – שמונה פונדיאות. ודינר – שני פונדיאות. יתר על

כן – מחללה בשויה. עד כמה תפחת ויהא רשאי לקימה בסלע? סלע – עד שקל, ובדינר – עד רבע. פחות מכן, אפלו איסר – אין רשאי להחל עליה. היתה יוצא לסימון בסלע, ולמטבע בשקל, לסימון בשקל, ולמטבע בסלע – אין למעשר שני אלא כשעבר המטבע:

ו. המוכר פרות לחברו ונמצאו טבליים – רץ אחריו לתקנן. לא מצאו, בידוע שהן קימין – צריך לעשר על ידו, אם בידוע שאין קימין – אין צריך לעשר על ידו. ספק שהן קימין ספק שאינן קימין – מעשר עליהן וקורא שם למעשרותיהם:

ז. המוכר פרות לחברו, המוכר אומר: טבליים מכרתי לך, והלוקח אומר: מתקנין מכרת לי – כופין את המוכר לתקן משלם את שלו. הרי שלקחו של בית המלך את גרנו, אם מחמת החוב – צריך לעשר על ידו. אם מחמת אנס – אין צריך לעשר על ידו:

ח. האוכל פרות מעשר שני, בין בשוגג בין במזיד – יזעק לשמים; דברי רבן שמעון בן גמליאל. רבי אליעזר אומר: בשוגג – יזעק לשמים. במזיד – יחזרו דמים למקומן. ואם היו מעות, שוגג – יזעק לשמים. מזיד – יחזרו דמים למקומן; דברי רבן שמעון בן גמליאל. רבי אומר: בין שוגג בין במזיד – יחזרו דמים למקומן:

ט. הגונב טבלו של חברו – משלם לו דמי טבלו; דברי רבי. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: דמי חלין שבו:

י. ישראל שאכל פרותיו בטבלו, אף על פי שמתחייב בהן לשמים – אין לכהן בהן כלום, שנאמר (במדבר יח, ט): "אשר ירימו" – אין לכהן בהן אלא עד שירימו. וכן בן לוי שאכל מעשרותיו בטבלו, אף על פי שמתחייב בהן לשמים – אין לכהן בהן כלום, שנאמר בהן: "וזה אשר ירימו לה" – אין לך בהן אלא עד שירימו:

נאמן. לא כל הימנו שיתקין את עצמו ויבא ויקלקלנו:

זו. האומר: מעשר שני שבחפץ זה מחלל על איסור זה, ולא קבע לו מקום - רבי שמעון אומר: קרא שם. וחכמים אומרים: עד שיאמר: לצפוני או לדרומי. מעשה ברבן שמעון בן גמליאל, ורבי יהודה, ורבי יוסי, שנכנסו אצל בעל הבית לכזיב, אמרו: לא נדע היאך בעל הבית הזה מתקן את פרותיו. כיון שהרגיש בהן, הלך והביא לפניו דלוסקיא מלא דיגרי זהב. אמרו לו: היאך אתה מתקן את פרותיך? אמר להם, כך וכך אני אומר: מעשר שני שבחפץ זה מחלל על איסור זה. אמרו לו: צא ואכול את פרותיך, השתפרת במעות, אבדת נפשות:

יח. חבר שמת והניח פרות, אפלו באותו היום פנסן - הרי הן בחזקת מתקנין:

מסכת מעשר שני פרק רביעי

א. הפודה מעשר שני שלו - הרי זה חייב בחמש. אחד הכניס מתוך שלו, ואחד הלוקח מן הכותי ומן הנכרי פרות טבלים, אחד שירש, ואחד שנתן לו במתנה - הרי זה חייב בחמש. כיצד חייב בחמש? הפודה בסלע - נותן חמשה דיגריין. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: הפודה בשקל - נותן חמשה של סלע. הפודה במעשר, אם רצה לדקדק - דקדק. כיצד? חלל על הסלע ונמצאת רעה, על הטריסית ונמצאת רעה - יחליף:

ב. מערימין על מעשר שני לפוטרו מן החמש. כיצד? אומר אדם לבנו ולבתו הגדולים, לעבדו לשפחתו העברים: 'הילך מעות אלו ופדה לך בהן את מעשר זה'. אבל לא יאמר לו: 'פדה לי בהן את מעשר זה'. אמר רבי יהושע בן קרחה: בראשונה היו נוהגין כך. משרבו הרמאין: אומר אדם לחברו: 'הרי הפרות האלו נתונין לך במתנה', וחוזר ואומר לו: 'הרי הן מחללין

יא. המביא פרות מן הגרן לעיר, הפריש תרומה ונתנה לכהן, מעשר ראשון ונתנו ללוי, מעשר עני ונתנו לעני - אין מחשב עמהן דמי הבאה. אבל אם קרא להן שם בגרן - הרי זה מחשב עמהן דמי הבאה:

יב. המוכר פרות לחברו, ואמר לו: פרות שמכרתי לך טבלין הם, בשר בכור הוא, יין נסך הוא - מה שאכלו אכלו, ויחזיר להן את הדמים. רבי שמעון בן אלעזר אומר: דבר שהנפש קצה בו - מה שאכלו אכלו ויחזיר להן את הדמים. דבר שאין הנפש קצה בו - מה שאכלו אכלו, וינכה להן מן הדמים:

יג. אין פודין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין אוכלין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין מחללין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין מוכרין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין מוציאין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואם הוציא - הרי אלו ירקבו. המחלל מעות על פרות בירושלים בזמן הזה - בית שמאי אומרים: זה וזה מעשר שני. ובית הלל אומרים: המעות - כמות שהיו, והפרות - כמות שהיו:

יד. בית הלל אומרים: מפריש אדם מעשר ראשון של דמאי, ותורמו ואוכלו, ואין צריך להפריש שני. בית שמאי אומרים: צריך להפריש שני, שמא הורם הראשון - לא הורם השני. והלכה כדברי בית הלל:

טו. ראה אחד שהפריש מעשר שני - נאמן על הראשון; דברי רבי אלעזר. וחכמים אומרים: נאמן על הראשון - נאמן על השני. אינו נאמן על השני - אינו נאמן על הראשון:

טז. הפריש תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני ואכלן, על אותו המין - נאמן, על מין אחר - אינו נאמן; דברי רבי אלעזר. וחכמים אומרים: אף על אותו המין - אינו

מתוך ביתו, ואמר לו: חלל על אלו - לא חלל, אלא עד מקום לוקח, ופורט לו דינר לאלתר. אם מחמת החוב - מתר. ואם מחמת מלוג - הרי זה אסור, עד שילך לתוך ביתו ויחזור:

י. קטן שמוכר בשוק - מפרישין עליו מעשר שני. כיצד? נתן לו טריסית, בין שהיא ביד הלוקח, בין שהיא ביד המוכר, בין שהיא באונקלין - מפריש עליו והולך, ויחזור ומביאו. נטל הימנו דינר - מפריש עליו והולך. ולא עוד: אלא שאדם מוציא דינר מתוך ביתו - מפריש עליו והולך, ויחזור ומביאו לו באחרונה, ואומר לו: 'על זה חללת':

יא. לקח הימנו עשרה דינרין של זהב - לא יחלל על כלן אלא על אחד מהם. לקח הימנו עשרה כורין של חטין - לא יפריש על כל המגורה אלא על אחד מהם. לקח הימנו עשר חביות של יין - לא יפריש על כל האוצר, אלא על אחת מהן. לקח הימנו עשר אגדות של ירק - לא יפריש על כל האונקלין אלא על אחת מהן, שלא להפחית את השוק בעיניו:

יב. מוכר מעשר שני לשם חלין. לא ימכרנו לשם מעשר, מפני שפגם את המעשר. יש לו חלין ומעשר שני מערבין זה בזה ומבקש למוכרן - מוכר ראשון ראשון ונותן לתוך האונקלי. נתנן כלן בכרף - נוטל דמיהן בכרף. אלו שרוצה - מוכר לשם חלין, ואלו שרוצה - מוכר לשם מעשר שני:

יג. האומר: 'מעשר שני מחלל על סלע שתעלה בדי מכיס זה', יעל דינר שיעלה בדי מכיס זה - רבי יוסי אומר: לא חלל. וחכמים אומרים: חלל. מודה רבי יוסי לחכמים, באומר: 'מעשר שני מחלל על סלע חדשה שתעלה בדי מכיס זה', יעל דינר חדש שיעלה בדי מכיס זה - שזה חלל. מודים חכמים לרבי יוסי, באומר: 'מעשר שני מחלל על סלע שהיתה ביד

על פרות שיש לי בבית. ובלבד שלא יאמר לו: 'הרי הן מחללין על מעות שיש לי בתוך הכיס עד שיזכה בעל הבית לתוך ידו, או עד שישכר לו את מקומו':

ג. מפקיד אדם מעשר שני שלו אצל חבר, ושל דמאי אצל עם הארץ. אבא חלקיה מן קרויה אומר: בראשונה היו עושין כן. חזרו לומר: אפלו חבר - אין מפקדין אצלו, שאין אתה יודע מי עומד אחריו:

ד. נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החמש - רבי אליעזר אומר: חלל. וחכמים אומרים: לא חלל. אומר רבי: נראין דברי רבי אליעזר בשבת, ודברי חכמים בחול:

ה. מי שלא קרא שם למעשר שני של דמאי - רבי אליעזר אומר: יאכל. וחכמים אומרים: לא יאכל. אומר רבי יוסי: נראין דברי רבי אליעזר בשבת, ודברי חכמים בחול:

ו. שני אחין ושני שתפין, אב ובנו - פודין זה לזה מעשר שני, ונותנין זה לזה מעשר עני. אומר רבי יהודה: תבא מארה לאדם שנותן מעשר עני לאביו. לא אמרו אלא את שהיו שניהם עניים:

ז. אשתו - אין פודה לו את המעשר. רבי שמעון בן אליעזר אומר: אשתו פודה לו את המעשר:

ח. כל אלו שאמרו: 'פודין זה לזה מעשר שני' - נותנין זה לזה מעשר עני. מודה רבי שמעון בן אליעזר באשתו, שאף על פי שפודה לו את המעשר - שאין נותנין לה מעשר עני:

ט. מפרישין תרומת מעשר על פרות עם הארץ, אף על פי שעושה תקלה לבאין אחריו. כיצד? הוציא פרות מתוך ביתו, ואמר לו: 'הפרש על אלו' - לא הפריש אלא עד מקום שהוא לוקח. מחללין מעשר שני על מעות עם הארץ, אף על פי שעושה תקלה לבאים אחריו. כיצד? הוציא מעות

ברוקא אומרים: אף הקדש - פדיתו היא משיכתו:

יח. המניח איסר ואכל עליו חציו, והלך למקום אחר והרי הוא יוצא בפונדיון - יאכל עליו עוד איסר. המניח פונדיון ואכל עליו חציו, והלך למקום אחר והרי הוא יוצא באסר - יאכל עליו פלג. זה הכלל: עד שלא פדאו, מה שהשביח - השביח לפי חשבון, ומה שפגם - פגם לפי חשבון. אחר שפדאו, מה שהשביח - השביח לשני, ומה שפגם - פגם לשני:

מסכת מעשר שני פרק חמישי

א. מצא כלי וכתוב עליו: אֶלֶף, דָּלָת, חֵי"ת, טי"ת, רי"ש, תי"ו - הרי זו תרומה. יו"ד מ"ם - הרי זה מעשר. פ"א שי"ן - הרי זה שני. עי"ן - הרי זה עני. וחקמים אומרים: כלן שמות אדם הן. אבל מצא חבית מלאה פרות, וכתוב עליה: 'תרומה' - הרי זה תרומה. 'מעשר' - הרי זה מעשר. אמר רבי יוסי: אפלו מצא חבית מלאה

1 בירושלמי מסכת מעשר שני (פרק רביעי הלכה ו') מבאר טעם הדבר. אל"ף - קדמייתא האות אל"ף תחלה לאותיות, ורומות לתרומה שהיא תחלה להפרשות. דל"ת - רומות אל דמויע ודמויע הוא תרומה שנאמר "מלאתך ודמעת לא תאחר". ח"ת - רומות לתבת חלבו והלבו רומז לתרומה, שנאמר "מכל חלבו תרימו תרומה". טי"ת - רומז אל טובו שהיא תרומה. רי"ש - ראשית שהתרומה נקראת ראשית. תי"ו תרומה. פ"א שי"ן - שני, כי האות פ' רומות לצריד פדיון. ובאותיות יו"ד מ"ם - חושש שמא הוא מעשר, האות י' - רומז לאחד מן עשר, והאות מ' - רומות למעשר.

בני, ויעל דינר שהיה ביד בני - שלא חלל, שאני אומר: שמא לא היתה בידו באותה שעה:

ד, יד האומר: מעשר שני מחלל על סלע שאפרט מן הדינר, ויעל טריסין שאפרט מן הסלע - פורט לו דינר ונוטל הימנו סלעים ונוטל הימנו טריסית. נותן אדם לחברו טריסית טברית, ונוטל הימנו צפורית. צפורית ונוטל הימנו טברית. שני פונדיון. פונדיון, ונוטל הימנו שני איסרין. נותן אדם לחברו מעין ונוטל ממנו דינר. דינר, ונוטל ממנו פונדיון. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בדמאי, אבל בודאי - אסור. ומחללין נחשת על פרות. אף בדמאי מחללין אותו נחשת על נחשת. נותן אדם לחברו גולנית ונוטל הימנו דינר ונוטל הימנו פונדיון. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בדמאי ובדחק, אבל בודאי ובכרוח - הרי זה אסור:

טו. היה עובר ממקום למקום ובידו מעות, אם עתיד לחזור למקומו - מחללן כשער מקומו. ואם לאו - מחללן בשויהן ובשער אותו מקום:

טז. הפריש תרומה, ומעשר ראשון, ומעשר שני, ולא קרא להן שם. - רבי יוסי אומר: נתקדשו. רבי יהודה אומר: לא נתקדשו. רבי מאיר אומר: אם עתיד לקרות להן שם - אין בהן קדשה, עד שיקרא להן שם, אם אין עתיד לקרות להן שם - כיון שהפרישן נתקדשו:

יז. פדה הימנו מעשר בסלע, ולא הספיק למדרו עד שעמד בשתים, מה שפדה - פדה, ומדת הדין ביניהם. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מעשר שני - משיכתו הוא פדיונו. פדה ממנו מעשר בשתים, ולא הספיק למושכו עד שעמד בסלע, מה שפדה - פדה, ומדת הדין ביניהם, שמעשר שני - פדיתו היא משיכתו. רבן שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן

דינרי זָהב יש לי בכיס', וְהֵלֵךְ וּמָצָא חֲמִשִּׁים זוּזוֹ אוֹ מֵאֵתִים זוּזוֹ. 'מֵאֵתִים זוּזוֹ' אוֹ 'חֲמִשִּׁים סָלַע', אַחֲרַי כִּךְ מָצָא שְׂמֹנֶה - הָרִי אֵלּוֹ חֲלִין. 'הָרִי שָׁם מָנָה וּמָצָא מֵאֵתִים' - חֲלִין וּמַעֲשֵׂר שְׁנַי מַעֲרָבִין זֶה בְּזֶה; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הִכַּל חֲלִין. 'מֵאֵתִים וּמָצָא מָנָה' - מָנָה מְנַח וּמָנָה מוּטָל; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הִכַּל חֲלִין:

ו. הִזְיָה חוֹלָה וּמִשְׁתַּק, אָמְרוּ לוֹ: 'הִיכָן מַעֲשֵׂר שְׁנַי שְׁלֹךְ? הֲרֵאָן בְּאַצְבָּעוֹ, כִּךְ וְכִךְ הֵן. 'שָׂמָא בְּמָקוֹם פְּלוֹנֵי הֵן? הֲרֵכִין בְּרֵאשׁוֹ - בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. אִם אָמַר עַל 'לְאוֹ' לֹא וְעַל 'הֵן' הֵן - דְּבָרֵינוּ קִימִין. הִזְיָה מַצְטַעַר: 'הִיכָן מַעֲשֵׂר שְׁנַי שָׁל אָבִיא? בָּא בְּעַל חֲלוּם אָמַר לוֹ: 'כִּךְ וְכִךְ הֵן', בְּמָקוֹם פְּלוֹנֵי הֵן' - זֶה הִזְיָה מַעֲשֵׂה, וּמָצָאוּ שָׁם מְעוֹת, וּבָאוּ וְשָׂאלוּ אֶת הַחֲכָמִים וְאָמְרוּ: הָרִי אֵלּוֹ חֲלִין, שְׂדֵבְרֵי חֲלוּמוֹת - לֹא מַעֲלִין וְלֹא מוֹרִידִין:

ז. הָאוֹמֵר לְבָנָיו: 'אִפְלוּ אִתֶּם מֵתִים, אֵל תִּגְעוּ בְּבוּיַת זוֹ'. הִלְכוּ וּמָצָאוּ שָׁם מְעוֹת - הָרִי אֵלּוֹ חֲלִין. רָאוּ אֶת אַבְיָהֵן שֶׁהִטְמִין מְעוֹת בְּשָׂדֶה בְּתֵבָה בְּמַגְדֵּל, וְאָמַר: 'שָׁל פְּלוֹנֵי הֵן'; 'שָׁל מַעֲשֵׂר שְׁנַי הֵן', אִם כְּמַעֲרִים - לֹא אָמַר כְּלוּם, אִם כְּמִתְפַּוֵּן לַעֲדוּת - דְּבָרֵינוּ קִימִין. אָמַר לָהֶם אַחַד: 'אֲנִי רֵאִיתִי אֶת אַבְיָכֶם שֶׁהִטְמִין בְּשָׂדֶה, בְּתֵבָה, וּבְמַגְדֵּל' - דְּבָרֵינוּ קִימִין. בְּמָקוֹם פְּלוֹנֵי, בְּשָׂדֶה פְּלוֹנִית' - לֹא אָמַר כְּלוּם. זֶה הִכְלָל: כָּל הַמְצִיאוֹ לָהֶם - לֹא אָמַר כְּלוּם. כָּל שְׂאִין מְצִיאוֹ לָהֶם - דְּבָרֵינוּ קִימִין:

ח. אָמַר לוֹ כּוֹבֵס: 'טְלִית זוֹ, שָׁל אַבְיָךְ הִיתָה, וְלִקְחָתִיהָ הִימְנָו' - נֶאֱמַן, הוּא הִפֵּה שְׂאֵסֵר הוּא הִפֵּה שֶׁהִתִּיר. אִם יֵשׁ עֲדִים שְׁהִיָּה שָׁל אַבְיָו, וְאוֹמֵר: 'לִקְחָתִיהָ הִימְנָו' - אִינוּ נֶאֱמַן:

ט. אַחֲרַיִם אוֹמְרִים: אֵילָן שָׁל הַקֹּדֶשׁ - סוֹקְרִין אוֹתוֹ בְּסַקְרָא. בֵּית עֲבוּדָה זָרָה - מְפַחְמִין אוֹתוֹ בְּפַחְמִין. בֵּית מְנַגַּע - מְטִילִין עָלָיו אֶפֶר מִקְלָה. מָקוֹם הָרוּג - מְצִינִין

פְרוֹת, וְכָתוּב עָלֶיהָ: 'תְּרוּמָה' - הָרִי אֵלּוֹ חֲלִין. שְׂאֲנִי אוֹמֵר: אֲשַׁתְּקֵךְ הִיתָה מְלֵאָה תְּרוּמָה וּפְנֵה, וְחֹזֵר וּמְלֵאָה חֲלִין. מוֹדֵה רַבִּי יוֹסִי: שְׂאֵם כְּתוּב בְּחֵרֶס וְנִתּוֹן עַל גְּבִי חֲבִית, בְּגֵר וְנִתּוֹן עַל פִּי עֵגוּל, אִם תְּרוּמָה - הָרִי זֶה תְּרוּמָה, אִם מַעֲשֵׂר - הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר:

ב. מָצָא כְּלִי חֵרֶס וְכָתוּב עָלֶיהָ קוֹ"ף קָרְבָן - הָרִי זֶה קָרְבָן, וּמָה שֶׁבָּתוּכוֹ קָרְבָן; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין דֶּרֶךְ אֲדָם לִהְיוֹת מְקַדֵּשׁ כְּלִי חֵרֶס. מָצָא כְּלִי מִתְכוּת כְּתוּב עָלָיו 'קָרְבָן', אִם הִיָּה רִיקָן - אֶסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ, עַד שִׁיְדוּעַ שֶׁהוּא שָׁל הַקֹּדֶשׁ וְנִפְדָּה. אִם הִיָּה מְלֵא - הוּא וּמָה שֶׁבָּתוּכוֹ קָרְבָן:

ג. מָצָא כְּלִי חֵרֶס וְכָתוּב עָלֶיהָ קָרְבָן - הָרִי זֶה קָרְבָן. מָצָא כְּלִי חֵרֶס וְכָתוּב עָלֶיהָ מַעֲשֵׂר שְׁנַי - הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר שְׁנַי. מַעֲשֵׂר סֵתֶם - מְטִילִין עָלָיו שְׁנַי חוּמְרִין. לַעֲלוֹת וּלְאוֹכְלוֹ בִירוּשָׁלַיִם - הָרִי אֵלּוֹ חֲלִין. 'לְשֵׁם יוֹסֵף' וְלְשֵׁם שְׁמַעוֹן' - אִינוּ כְּלוּם:

ד. הָאוֹמֵר: 'מַעֲשֵׂר שְׁנַי שִׁישׁ לִי בַבַּיִת', וְנִמְצָא בְּעִלְיָה. 'בְּעִלְיָה', וְנִמְצָא בַּבַּיִת. 'בְּכִיס' וְנִמְצָא בְּדִלְסָקִים. 'בְּדִלְסָקִים' וְנִמְצָא בְּכִיס - הָרִי אֵלּוֹ חֲלִין. 'מַעֲשֵׂר שְׁנַי יֵשׁ לִי, וְהֵלֵךְ לוֹ, וּמָצָאוּ בֵּין בַּבַּיִת בֵּין בְּעִלְיָה בֵּין בְּכִיס בֵּין בְּדִלְסָקִים - הָרִי אֵלּוֹ מַעֲשֵׂר שְׁנַי. 'כִּיס מַעֲשֵׂר שְׁנַי יֵשׁ לִי בְּתוֹךְ הַבַּיִת', הֵלֵךְ וּמָצָא שָׁם שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה כִּיסִין, הַגְּדוּל - מַעֲשֵׂר שְׁנַי, וּשְׁנַיִם הַקְּטַנִּים - חֲלִין. לֹא יֵאָכֵל מִן קְטַנִּים עַד שִׁיחֲלֵלֶם עַל הַגְּדוּל:

ה. 'שְׂמוּנָה שָׁל זָהָב יֵשׁ לִי בְּכִיס', וְהֵלֵךְ וּמָצָא שְׂמוּנָה דִינָרֵי זָהָב - הָרִי אֵלּוֹ מַעֲשֵׂר שְׁנַי. 'שְׂמוּנָה דִינָרֵי זָהָב יֵשׁ לִי בְּכִיס', וְהֵלֵךְ וּמָצָא שְׂמוּנָה שָׁל זָהָב - הָרִי אֵלּוֹ חֲלִין. 'שְׂמוּנָה שָׁל חֲלִין יֵשׁ לִי בְּכִיס', וְהֵלֵךְ וּמָצָא חֲמִשִּׁים סָלַע אוֹ מֵאֵתִים זוּזוֹ. 'מֵאֵתִים זוּזוֹ' אוֹ 'חֲמִשִּׁים סָלַע', וְאַחֲרַי כִּךְ מָצָא שְׂמוּנָה דִינָרֵי זָהָב - הָרִי אֵלּוֹ מַעֲשֵׂר שְׁנַי. 'שְׂמוּנָה

אותו בדם. עגלה ערופה - מצינין אותו במגורה של אבנים:

י. כרם רבעי - עולה לירושלים מהלך יום לכל צד. במה דברים אמורים? בכרם שיש בו חמשה גפנים. אבל כרם שאין בו חמשה גפנים, ושאר כל האילן - הרי זה נפדה סמוך לחומה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אחד כרם שיש בו חמשה גפנים, ואחד כרם שאין בו חמשה גפנים - הרי זה עולה לירושלים, ומחלק הימנו לשכניו ולקרוביו ולמדעיו, ומעטר בו את השוק. אמר רבי שמעון: אין בזה עטור השוק. אלא פודהו בשער הזול, ודמיו נאכל כמעשר שני. משחרב הבית, בית דין הראשון לא אמרו בו כלום. בית דין האחרון גזרו שיהא זה נפדה סמוך לחומה. מעשה ברבי אליעזר שהיה לו כרם בצד כפר טובי במזרח לוד, ורצה להפקירו. אמרו לו תלמידיו: אין אתה צריך להפקירו, כבר נמנו חבריך להתירו. ולא רצה לפדותו. אמרו תלמידיו: רבי! משגזרו שיהא זה נפדה סמוך לחומה אתה צריך לפדותו. עמד רבי אליעזר ובצרו ופדאו. ושאר כל האילן נטע רבעי - כמעשר שני:

יא. כרם רבעי - בית שמאי אומרים: אין לו חמש ואין לו בעור. ובית הלל אומרים: יש לו חמש. במה דברים אמורים? בשביעית, אבל בשאר שני שבוע - יש לו חמש ויש לו בעור; דברי רבי. רבן גמליאל אומר: אחד שביעית ואחד שני שבוע. בית שמאי אומרים: אין לו חמש ואין לו בעור, ובית הלל אומרים: יש לו. בית שמאי אומרים: אין גוממין אותו, ובית הלל אומרים: גוממין אותו. בית שמאי אומרים: אין פודין אותו ענבים אלא יין, ובית הלל אומרים: יין וענבים. אבל הכל מודים שאין פודין במחבר לקרקע. בית שמאי אומרים: אין נוטעין אותו ברביעית שהרביעית שלו חל להיות בשביעית, ובית הלל מתירין:

יב. אילן שנטעו בערב ראש השנה של שביעית - אין מעשר שני שלו מתבער אלא בשביעית. המקדיש מעשר שני שלו - הרי זה פודה על מנת לתן להקדש את שלו, ולמעשר שני את שלו:

יג. רבי יוסי אומר: (דברים כו, יג) "בערתי הקדש" - זו תרומה. "מן הבית" - זו חלה. "נתתיו ללוי" - זו מעשר ראשון. "ונגם נתתיו" - זו תרומת מעשר. "לגר ליחוס ולאלמנה" - זו מעשר עני. "ככל מצותך אשר צויתני" - "ואכלו בשעריך ושבעו" - זו מעשר שני. דבר אחר: כיון שהפרשתו מן הבית - אין אתה זקוק לו:

יד. כל העוסקין במצות - פיהם פתוח בתפלה לפני המקום. שנאמר (איוב כב, כח): "ותגזר אמר ויקם לך" וגו'. ואומר (ישעיה לח, ב): "ויסב חזקיהו פניו וגו' ויאמר אנא ה' זכר נא" וגו'. ואומר (דברים כו, טו): "השקיפה ממעון קדשך וגו' - זו מקום השקפה, שנאמר (תהלים פה, יב): "אמת מארץ תצמח" וגו'. מן השמים - מאוצר טוב שבשמים, שנאמר (דברים כח, יב): "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים". וברך את עמך - הכל בכלל הברכה. (שם): "ברוך אתה בעיר". את ישראל - הכל בזכות ישראל, שנאמר (דברים לג, כח): "וישכון ישראל בטח בדרך עין יעקב". ואת האדמה - בזכות המזבח, שנאמר (שמות כ, כא): "מזבח אדמה תעשה" וגו'. אשר נתת לנו - הכל בכלל לפי מתנות, שנאמר (דברים ו, יא): "ובתים מלאים כל טוב" וגו'. פאשר נשבעת - זו שבועה של אברהם שנאמר (בראשית כב, טז): "ויאמר בי נשבעתי נאם ה' יען פני" וגו'. לאבותינו - הכל בזכות שבטים, שנאמר (תהלים ג, ט): "שבעות מטות אמר סלה". ארץ - זו ארץ עצמה. שנתת לנו - כמו שנאמר (חזקאל מח): "מפאת קדים עד פאת ים דן אחד. מפאת קדים עד פאת ים ראיבן אחד. מפאת קדים עד פאת ים נפתלי אחד". זבת חלב ודבש - מלמד: שהמעשרות נותנין טעם וריח ושמן הדגן

בפרות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: טהרה – נטלה את הטעם ואת הריח. מעשרות – נטלו את השמן ואת הדגן:

מסכת חלה פרק ראשון

א. רבי יוחנן בן גורי אומר: אף הקרמית חיבת בחלה. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: איזהו חלוט? הנותן קמח לתוך חמין. המעיסה, חמין לתוך קמח. וחקמים אומרים: אָחַד זֶה וְאָחַד זֶה, הַנְּעִשִׂית בְּאֶלְפֵס וּבִקְדָרָה – פְּטוּרָה. הַנְּעִשִׂית בְּתַנּוּר – חֵיבָת:

ב. המלוי של ישראל ופועלי נכרים עושין בתוכו – חיב בחלה. המלוי של נכרים ופועלי ישראל עושין בתוכו – פטור מן החלה. העושה עסה לרבים – חיב בחלה. העושה עסה לאכלה בצק – חיב בחלה:

ג. קמח קלוי שגבלו ועשאו עסה – חיב בחלה. עסת ארנונא – חיבת בחלה, מפני שחיב באחריותה עד שעה שימסר. עסת מעשר שני בירושלים – חיבת בחלה. ספק מדמע – חיב בחלה; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי פוטר. וחקמים אומרים: מדמע – פטור מן החלה. ספק מדמע – נאכל משום דמע וחיב בחלה:

ד. אמר רבי אלעאי: שאלתי את רבי יהושע: חלות תודה ורקיקי נזיר, מה הן בחלה? אמר לי: פטורות. וכשבאתי ושאלתי את רבי אליעזר, אמר לי: עשאן לעצמו – פטור. למכור בשוק – חיב. וכשבאתי והרצתי דברים לפני רבי אלעזר בן עזריה, אמר לי: הברית! אלו דברים נאמרו מהר חורב:

ה. רבי יהודה אומר: עסת כלבים – מעצמה נפרת. עשאן כעבין – חיבת. עשאה למודין – פטורה:

ו. כהן ששיר קמח בעסק עסתו, וכן האשה ששירה קמח בעסתה – הקמח והשאר מצטרפין לחמשת רבעים לאסור את

העסה. אמר רבי יהודה: מפני מה אמרו: בעל הבית – אחד מעשרים וארבע? מפני שעינו יפה בעסתו. נחתום – אחד מארבעים ושמונה, מפני שעינו צרה בעסתו. וחקמים אומרים: לא מן השם הוא זה, אלא בעל הבית – עסתו מעוטה, ואין בה כדי מתנה לכהן. נחתום – עסתו מרבה, ויש בה כדי מתנה לכהן:

ז. הלוקח מן הנחתום ומן האשה שעושה למכור בשוק – צריך להפריש חלת דמאי. מן בעל הבית ומן המתארחין אצלו – אין צריך להפריש חלת דמאי. נטלת אחד מארבעים ושמונה. רבי שמעון אומר: אפלו לא עלה בידו אלא אחד מששים – יצא:

ח. מי שאין יכול לעשות עסתו בטהרה – יעשנה קבין ואל יעשנה בטמאה. רבי עקיבא אומר: יעשנה בטמאה ואל יעשנה קבין. שכשם שקורא על הטהורה – כך קורא על הטמאה. על זו קורא חלה לשם, ועל זו קורא חלה לשם. אכל קבין – אין בהן חלק לשם. אמרו לפני רבי עקיבא: אין אומרים לו לאדם: עמד וחסא בשביל שתזכה, עמד וקלקל בשביל שתתקן:

ט. רבי אליעזר אומר: חלה – נטלת מן הטהור על הטמא. וחקמים אוסרין. אמרו לפני רבי ישמעאל: הלא פלוני יש בדרום והיה מורה פהורא הזאת! אמר להם: לבוש שלבש בו אבא, וציץ שנתן בין עיניו, אם לא אלמד בו לכל מורה הוראות! אמרו לו בשם רבי אליעזר: אמר להם: אף הוא יש לו במה יתלה:

י. האשה שהפקירה עסתה, או שמכרתה, או שנתנתה במתנה – פטורה, עד שתתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים. אין חיבת בחלה, עד שיהא בכל אחד כשעור. גלגלה בחטים וטמטמה בשעורים, אף על פי שאין בכל אחד ואחד אלא כזית – חיבת בחלה:

קב שְׁעוּרִים, וְחֲצִי קב בְּסִמִּין - נוֹטֵל מִן הַבְּסִמִּין, שְׂאִין תּוֹרְמִין מִמִּין עַל שְׂאִינוּ מִינוּ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: הַנוֹטֵל חֶלֶה מִן הַקֵּב, לָמָּה הוּא דוֹמָה? לְתוֹרֵם תְּבוּאָה שְׂלֵא הַבִּיאָה שְׂלִישׁ, שְׂאִין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. חֲזֵרוּ לומר: לֹא כֹךָ וְלֹא כֹךָ, שֶׁהָרִי הֵקֵב הַזֶּה אֵינוֹ חֵיב בַּחֶלֶה וּמִצְטָרֵף עִם אַחֵרִים:

ד. קִמַּח טָמֵא שֶׁנִּתְעַרַב בְּקִמַּח טְהוֹר, וְאֵין בְּטָמֵא כְּשַׁעוֹר, כְּשֶׁהוּא נוֹטֵל, אומר: 'הָרִי זֶה חֶלֶה חוּץ מִן הַטָּמֵא שְׂלִישׁ בּו'. חֲטִים טָמְאוֹת שֶׁנִּתְעַרְבוּ בַּחֲטִים טְהוֹרוֹת, וְאֵין בְּטָמְאוֹת כְּשַׁעוֹר, כְּשֶׁהוּא תוֹרֵם, אומר: 'הָרִי זֶה תְּרוּמָה חוּץ מִן הַטָּמְאוֹת שְׁבֵהֵן':

ה. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוֹק: אֵף עַל פִּי שְׁהִיָּה רֶבֶן גַּמְלִיאֵל פּוֹטֵר אֶת אַרְיִסוֹת בְּסוֹרְיָא, אוֹסֵר הִיא מִלְאָרְס. אִם אָרְס - הָרִי זֶה פְּטוּר, וּבִלְבָד שְׂלֵא יֵהָא הוּא מִלְקֵט וְהֵן אוֹגְדִים עַל יְדוֹ, הוּא בּוֹצֵר וְהֵן דוֹרְכִים עַל יְדוֹ, הוּא מוֹסֵק וְהֵן עוֹטְנִין עַל יְדוֹ. אֵלֶּא: הֵן מִלְקֵטִין וְהוּא אוֹגֵד עַל יְדֵיהֶן, הֵן בּוֹצְרִין וְהוּא דוֹרֵף עַל יְדֵיהֶן, הֵן מוֹסְקִין וְהוּא עוֹטֵן עַל יְדֵיהֶן. וְכֵן הִיא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוֹק אומר: לֹא הִיא רֶבֶן גַּמְלִיאֵל מַחֲיֵב בְּסוֹרְיָא אֵלֶּא חֶלֶה אַחַת בַּלְבָּד:

ו. הַלּוֹקַח מִן הַנְּחֻתוֹם בְּסוֹרְיָא - צְרִיף לְהַפְרִישׁ חֶלֶת דְּמַאי; דְּבָרִי רֶבֶן גַּמְלִיאֵל. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין צְרִיף לְהַפְרִישׁ חֶלֶת דְּמַאי מִנְהַר דְּרוּמָה שֶׁל כְּזִיב וְאֵילֶף. שְׁתִּי חֶלּוֹת דְּמַאי, רַבִּי שְׁמַעוֹן אומר: אִם לֹא תֵרַם אֶת הָאֶחָד כְּשַׁעוֹר - לֹא יֵאָכֵל מִן הַשְּׂנִי:

ז. חֶלּוֹת הַנְּכָרִים בַּחוּצָה לְאַרְץ וּתְרוּמַת הַנְּכָרִים בַּחוּצָה לְאַרְץ - מְזוּרְעִין אוֹתוֹ, שְׂאִינוֹ חֵיב בַּחֶלֶה נֶאֱכָלֶת לְזָרִים:

ח. עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע מִתְּנוֹת כְּהוֹנָה נִתְּנוּ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו, בְּכֹלֵל, וּבִפְרָט, וּבִכְרִית מְלַח. אֵלוֹ הֵן: עֶשֶׂר בַּמִּקְדָּשׁ, וָאַרְבַּע בִּירוּשָׁלַיִם, וְעֶשֶׂר בְּבָבֶלְיִן. עֶשֶׂר בַּמִּקְדָּשׁ: חֲטָאת, וְאַשָּׁם, וְזֹבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְחֲטָאת

יא. נוֹלָד לְעֵיסָה סֶפֶק טָמְאָה, עַד שְׂלֵא גִלְגְּלָה - תַּעֲשֶׂה בְּטָמְאָה. מִשְׁגֻלְגְּלָה - תַּעֲשֶׂה בְּטְהֵרָה, וְחִלְתָּה תְלוּיָה. בְּאִיזָה סֶפֶק אָמְרוּ? בְּדָבָר הַסֶּפֶק לְחֶלֶה. וְכֵן פְּרוֹת שְׂנוּלָד לְהֵן סֶפֶק טָמְאָה, עַד שְׂלֵא נִגְמְרָה מְלֹאכְתָּן - יַעֲשׂוּ בְּטָמְאָה. מִשְׁנִגְמְרָה מְלֹאכְתָּן - יַעֲשׂוּ בְּטְהֵרָה, וּתְרוּמְתָן תְלוּיָה. בְּאִיזָה סֶפֶק אָמְרוּ? בְּדָבָר הַסֶּפֶק לְתְרוּמָה:

יב. גַּר שֶׁנִּתְגַּיֵר וְהִיתָה לוֹ עֶסֶה, נַעֲשֶׂה עַד שְׂלֵא קָרְמוּ פְּנִיָּה - חִיבָת. מִשְׁקָרְמוּ פְּנִיָּה - פְּטוּרָה; דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אומר: עַד שְׂלֵא תִתְגַּלְגַּל בַּחֲטִים וְתִטְמַטֵּם בְּשַׁעוּרִים - חִיבָת. גִּלְגְּלָה בַּחֲטִים וְטִמְטַמָּה בְּשַׁעוּרִים - פְּטוּרָה. אַחֵרִים אָמְרוּ מִשֵּׁם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה: מִשְׁתַּעֲשֶׂה מִקְרָצוֹת:

מִסְכַּת חֶלֶה פְּרָק שְׁנִי

א. הַעוֹשֶׂה עֶסֶה מִן הַחֲטִים וּמִן הָאֲרֹז, רֶבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אומר: אֵין חִיבָת בַּחֶלֶה עַד שְׁיֵהָא בְּדָגָן כְּשַׁעוֹר. וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוּבְתָהּ בְּפִסַּח עַד שְׁיֵהָא בָּהּ כְּשַׁעוֹר:

ב. הַנוֹטֵל שְׂאוֹר מִעֶסֶה שְׂלֵא הוֹרְמָה חֶלְתָּהּ, וְנוֹתֵן לְתוֹף עֶסֶה שֶׁהוֹרְמָה חֶלְתָּהּ - הָרִי זֶה מְבִיא קִמַּח מִמְקוֹם אַחֵר, וּמִצְרָפוֹ לְחֻמְשֵׁת רְבָעִים קִמַּח, וּמִפְרִישׁ עָלָיו לְחֵיב עָלָיו לְפִי חֶשְׁבוֹן:

ג. קב מְכָאן, וְקב מְכָאן, וְקב חֲדָשׁ בְּאִמְצַע. קב מְכָאן, וְקב מְכָאן, וְקב שְׁעוּרִים בְּאִמְצַע - הָרִי אֵלוֹ מִצְטָרְפִין. הוֹסִיפוּ עָלֵיהֶן: קב מְכָאן, וְקב מְכָאן, וְקב שֶׁל אִשָּׁה אַחֲרַת בְּאִמְצַע, וְקב מְכָאן, וְקב מְכָאן, וְקב דְּבָר שְׂנוֹטְלָה חֶלְתוֹ בְּאִמְצַע - הָרִי אֵלוֹ מִצְטָרְפִין. קב מְכָאן, וְקב מְכָאן, וְקב הַנְּכָרִי בְּאִמְצַע. קב מְכָאן, וְקב מְכָאן, וְקב אֲרֹז בְּאִמְצַע. קב מְכָאן, וְקב מְכָאן, וְקב תְּרוּמָה בְּאִמְצַע - אֵין מִצְטָרְפִין. קב חֲטִין, וְקב שְׁעוּרִין, וְקב בְּסִמִּין - הָרִי אֵלוֹ מִצְטָרְפִין. כְּשֶׁהוּא תוֹרֵם - תוֹרֵם מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד, שְׂאִין תּוֹרְמִין מִמִּין עַל שְׂאִינוֹ מִינוּ. חֲצִי קב חֲטִים, וְחֲצִי

העוף, ואשם תלוי, ולג שמן של מצורע, שתי הלחם, ולחם הפנים, ושיירי מנחות, והעמר. **ארבע בירושלים:** הבכורה, והבפורים, והמורם מתודה ואיל נזיר, ועורות קדשים. **עשר בגבולין:** תרומה, ותרומת מעשר, וחלה, ראשית הגז, הזרוע והלחיים והקבה, ופדיון הבן, ופדיון פטר חמור, והחרמים, ושדה אחוזה, וגזל גר. כל אלו נתנו לאהרן ולבניו, בכלל ופרט וברית מלח, לחיב על הכלל, ולחיב על הפרט. לתן שכר על כלל, ולתן שכר לפרט. העובר עליהן - כעובר משום כלל ומשום פרט:

ט. איזו היא הארץ ואיזו היא חוצה לארץ? כל השופע מטורי אמנון ואילך - ארץ ישראל. מטורי אמנון ולהלן - חוצה לארץ. הניסין שבים - רואין אותן כאלו חוט מתוח מטורי אמנון ועד נחל מצרים, מחוט ולפנים - ארץ ישראל, מלחוט ולחוץ - חוצה לארץ. רבי יהודה אומר: כל שהוא כנגד ארץ ישראל - הרי הוא כארץ ישראל, שנאמר (במדבר ל"ד, ט): "וגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול". הניסין שבצדדין - רואין אותן כאלו חוט מתוח מקפליא ועד אוקינוס, מנחל מצרים ועד אוקינוס, מחוט ולפנים - ארץ ישראל, מחוט ולחוץ - חוצה לארץ:

י. ספינה שהיא באה מחוצה לארץ לארץ, והיתה בה עסה, עד שלא קרמו פניה - חיבת, משקרמו פניה - פטורה:

מסכת ערלה פקד ראשון

א. הנוטע לסיג לקורות ולעצים - פטור מן הערלה. אמר רבן שמעון בן גמליאל: במה דברים אמורים? בזמן שנטע לסיג ולקורות ולעצים דבר הראוי להם, אבל נטע לסיג ולקורות לעצים דבר שאין ראוי להם - חיב בערלה. נטעו לעצים וחשב עליו לאכילה, מאימתי מונה לו? משעת נטיעתו:

ב. הנוטע לרבים - חיב. ורבי יהודה פוטר. רבי שמעון בן אלעזר אומר משמו: הנוטע לרבים - חיב בערלה. העולה לרבים - פטור מן הערלה:

ג. הנוטע בספינה בעציץ ובראש הגג - חיב בערלה. נזרעו בעציץ שאינו נקוב, נשבר ונזרע וזרעו בעציץ נקוב, אם יכול לחיות - חיב. ואם לאו - פטור. כיצד יודע אם יכול לחיות ואם לאו? חופר לו גומא בארץ ונוטעו בה, אם יכול לחיות - חיב, ואם לאו - פטור:

ד. אילן העולה בין מן הגזע ובין מן השרשים - חיב. רבי יהודה אומר: העולה מן הגזע - חיב, מן השרשים - פטור. הקדישו ואחר כך נטע - פטור. נטע ואחר כך הקדיש ופדאו, מאימתי מונה לו? משעת נטיעתו:

ה. נכרי שהרפיב עץ מאכל על גבי עץ סרק - מונה לו משעת נטיעתו. רבי יוסי אומר: נוטעים יחור של ערלה, ואין נוטעים אגוז של ערלה מפני שהוא פרי. ואין מרפיבין כפניות של ערלה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: סמני ערלה - עולה באחד ומאתים, צובע בהן בכלול, והולכין אחר הרב:

ו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בשך בחלב - מתר בהנאה. בעלי מומין - אסורין כל שהן. רבי יוסי אומר: בעלי מומין - יבקר:

ז. תנור שהסיקו בקלפי ערלה, אם חדש - יתן, אם ישן - יוצן. אפה ובשל בגחלים - מתר. אפה בכלן - מתר, חוץ מעצי אשירה. אפר בגדים שנתנגעו, ועפר בתים שנתנגעו - אסורין בהנאה:

ח. ספק ערלה, בארץ ישראל - אסור, בסוריא בחוצה לארץ - מתר. כיצד? כרם ושדה שנטע ירק, וירק נמכר חוצה לו, ספקו בארץ ישראל - אסור, בסוריא ובחוצה לארץ - מתר. רבי יהודה אומר: אף זה ספקו בסוריא - אסור. איזהו ספקו מתר? כרם שנטע ירק ושדה ירק בצדו,

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

וְיִרְק נִמְכַר חוּצָה לוֹ, סִפְקוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל – אָסוּר, בְּסוּרְיָא וּבְחוּצָה לְאַרְץ – מִתְּר. הֵרִי שְׁנִמְצָא נְטִיעָה קִטְנָה בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ, סִפְקוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל – אָסוּר. בְּסוּרְיָא וּבְחוּצָה לְאַרְץ – מִתְּרָת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי בֶן דּוּרְמִסְקִית, שְׁאָמַר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, שְׁאָמַר מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל: אֵינִי עֹרְלָה בְּחוּצָה לְאַרְץ:

מִסְכַּת בְּכוּרִים פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. אֵינִי מְבִיאִין בְּכוּרִים קִדְּם לַעֲצֵרְתָּ. וְאִם הִבִּיא – יִמְתִּין עַד שֶׁתָּבֵא עֲצֵרְתָּ וְיִקְרָא עֲלֵיהֶן:

ב. הַקּוֹנֵה אֵילָן אֶחָד בְּתוֹךְ שַׁל חֲבֵרוֹ – הֵרִי זֶה מְבִיא וְלֹא קוֹרֵא, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא קָנָה קֶרֶקֶע; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא מְבִיא וְלֹא קוֹרֵא:

ג. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל הַגֵּרִים בְּלֶן מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין. בְּנֵי קִינֵי חוֹתֵן מִשָּׁה – מְבִיאִין וְקוֹרִין, שְׁנֵאמַר (בַּמִּדְבָּר י' ל"ב): "וְהָיָה כִּי תִלַּךְ עִמּוֹ" וְגו':

ד. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הֵיךָ רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כִּהְנִים – מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִטְלוּ חֵלֶק בְּאַרְץ. וְאֵינִי אוֹמֵר: כִּשֶׁם שֶׁנִּטְלוּ לְוִים – כִּךָּ נִטְלוּ כִּהְנִים, בֵּין מְדָבֵר מְרַבֵּה בֵּין מְדָבֵר מוּעָט:

ה. הַפְּרִישׁ אֶת בְּכוּרָיו וּמְכַר אֶת שְׂדֵהוּ – מְבִיא וְאֵינִי קוֹרֵא. וְהַשְּׁנִי מֵהוּ לְהִבִּיא? מֵאוֹתוֹ הַמִּין – אֵינִי מְבִיא, מִמִּין אַחֵר – מְבִיא וְקוֹרֵא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף מֵאוֹתוֹ הַמִּין – מְבִיא וְקוֹרֵא:

ו. הֵרִי שֶׁהַפְּרִישׁ אֶת בְּכוּרָיו וְקָרָא עֲלֵיהֶן, וְחִזַּר וְקָנָה שְׂדֵה אַחֶרֶת וְנִתְבַּכְּרוּ לוֹ מִחֻמְשַׁת הַמִּינִין, אִף עַל פִּי שְׁנֵתֵן לְתוֹכָן מֵאוֹתוֹ הַמִּין – מְבִיא וְלֹא קוֹרֵא, שְׁאִין אָדָם קוֹרֵא פְּעָמִים בַּשָּׁנָה:

ז. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד בְּאֵר הַגּוּלָה – חִיב בְּאַחֲרֵי־וִתֵּן. מִבְּאֵר הַגּוּלָה – אֵינִי חִיב בְּאַחֲרֵי־וִתֵּן. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר

מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: שְׁנַיִם – אֵין חִזְבִּין עֲלֵיהֶן חֻמְשׁ:

ח. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵין מְבִיאִין בְּכוּרִים מִתְּמָרִים, חוּץ מִן הַתְּמָרִים שְׁבִירֵיהוּ. וְאֵין קוֹרִין אֲלָא עַל הַכּוֹתָבוֹת בַּלְבָּד. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִעֶזֶר אוֹמֵר: רְמוּנֵי עֲמָקִים – מְבִיאִין וְקוֹרִין:

ט. חֲמֵר בְּתְרוּמָה שְׁאִין בְּמַעֲשֵׁר שְׁנֵי וּבְכוּרִים, וּבְמַעֲשֵׁר שְׁנֵי שְׁאִין בְּתְרוּמָה. שֶׁהַתְּרוּמָה – אֵין נִטְלָת אֲלָא מִן הַמֶּקֶף, וְאֵין נִטְלָת אֲלָא מִן הַגְּמוּר, וְאֵין נִטְלָת מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא, וּמִדְּמַעַת, וְחִזְבִּין עֲלֵיהֶן חֻמְשׁ, וְנוֹהֶגֶת בְּכָל הַפְּרוֹת. מֵה שְׁאִין כֵּן בְּבְכוּרִים. וְנוֹהֶגֶת בְּשָׂאֵר שְׁנַיִם, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּמַעֲשֵׁר שְׁנֵי:

י. חֲמֵר בְּמַעֲשֵׁר שְׁנֵי, שְׁמַעֲשֵׁר שְׁנֵי – קָנָה אֶת הַקֶּנֶקֶן, וְאוֹסֵר דְּמִיו, וְעֵרוּבֵיו וְסִפְק עֵרוּבוֹ – כָּל שֶׁהוּא, אָסוּר לְאוֹנֵן, וְטַעוֹן חֻמְשׁ וְטַעוֹן וְדוּי, וְלֹא הִתֵּר לְאֲכִילָה אֲלָא בְּפִדְיוֹן, וְאֵין מְדַלִּיקִין בּוֹ אֶת הַנֵּר. מֵה שְׁאִין כֵּן בְּתְרוּמָה:

יא. חֲמֵר בְּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׁר שְׁנֵי שְׁאִין בְּבְכוּרִים, שֶׁהַתְּרוּמָה וּמַעֲשֵׁר שְׁנֵי – נוֹהֶגֶין בְּעַמּוֹן וּמוֹאָב, וְנוֹהֶגֶת בְּכָל הַפְּרוֹת. מֵה שְׁאִין כֵּן בְּבְכוּרִים. חֲמֵר בְּמַעֲשֵׁר שְׁנֵי וּבְכוּרִים שְׁאִין בְּתְרוּמָה, שְׁמַעֲשֵׁר שְׁנֵי וּבְכוּרִים – טַעוֹנִין הַבָּאֵת מְקוּם, וְטַעוֹנִין וְדוּי, וְאָסוּרִין לְאוֹנֵן. מֵה שְׁאִין כֵּן בְּתְרוּמָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מִתִּיר. וְחִזְבִּין בְּבַעוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּכוּרִים – פְּטוּרִין מִן הַבַּעוּר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מַעֲשֵׁר שְׁנֵי – טַעוֹן וְדוּי, וּבְכוּרִים טַעוֹנִין וְדוּי, מֵה מַעֲשֵׁר שְׁנֵי – טַעוֹן בַּעוּר, אִף בְּכוּרִים – טַעוֹנִין בַּעוּר. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: מֵה לְמַעֲשֵׁר שְׁנֵי שְׁטַעוֹן בַּעוּר – שֶׁכֵּן דְּמִיו טַעוֹנִין בַּעוּר, תֹּאמַר בְּבְכוּרִים – שְׁאִין דְּמִיָּה טַעוֹנִין בַּעוּר! ?

יב. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּכוּרִים לֹא אָמְרוּ גְדוּלְיָהֵן לֶאֱכֹל בִּירוּשָׁלַיִם. מַעֲשֵׂר². בְּאִיזָה מַעֲשֵׂר אָמְרוּ? בְּדָבָר שְׁזָרְעוּ כָּלָה, נִכְנַס לִירוּשָׁלַיִם וַיּוֹצֵא, בְּשֹׂאֵין בּוֹ שָׁוָה פְּרוּטָה וּבְשֹׂאֵין לוֹ פְּדִיּוֹן. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּכוּרִים – אֵין תִּיבִים עֲלֵיהֶם בְּמַחְבֵּר לְקַרְקַע:

² ב'חזון יהוקאל' גרס על פי הכריתא המובאת בגמרא פבא מציעא (דף נא ע"א): מעשר שני בטל ברב. ובאיזה מעשר שני אמרו? במעשר שאין בו שוה פרוטה ושנכנס לירושלים ויצא.

<p>8 MAR</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יט 19</p>	<p>בבלי: מנחות נ ירושלמי: גיטין מז תוספתא: מעשר שני ג נ"ך: אסתר ח רמב"ם: תלמוד תורה ה</p>	<p>☀ Daylight Savings Time</p> <p>עלות השחר 6:06 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:36 סו"ז תפלה - פג"א... 10:46 שקיעה 6:55</p> <p>נץ החמה 7:19 סו"ז קרי"ש - גר"א... 10:12 סו"ז תפלה - גר"א... 11:10 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:08</p>
<p>9 MAR</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כ 20</p>	<p>בבלי: מנחות נ ירושלמי: גיטין מח תוספתא: מעשר שני ד נ"ך: אסתר ט רמב"ם: תלמוד תורה ו</p>	<p>עלות השחר 6:05 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:35 סו"ז תפלה - פג"א... 10:46 שקיעה 6:56</p> <p>נץ החמה 7:18 סו"ז קרי"ש - גר"א... 10:11 סו"ז תפלה - גר"א... 11:10 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:09</p>
<p>10 MAR</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כא 21</p>	<p>בבלי: מנחות נח ירושלמי: גיטין מט תוספתא: מעשר שני ה נ"ך: אסתר י רמב"ם: תלמוד תורה ז</p>	<p>עלות השחר 6:03 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:34 סו"ז תפלה - פג"א... 10:45 שקיעה 6:57</p> <p>נץ החמה 7:16 סו"ז קרי"ש - גר"א... 10:10 סו"ז תפלה - גר"א... 11:09 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:10</p>
<p>11 MAR</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כב 22</p>	<p>בבלי: מנחות נט ירושלמי: גיטין נ תוספתא: חלה א נ"ך: דניאל א רמב"ם: עבודת כוכבים וחקותיהם א</p>	<p>עלות השחר 6:01 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:33 סו"ז תפלה - פג"א... 10:44 שקיעה 6:58</p> <p>נץ החמה 7:14 סו"ז קרי"ש - גר"א... 10:09 סו"ז תפלה - גר"א... 11:08 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:11</p>
<p>12 MAR</p>	<p>המישי Thursday</p>	<p>כג 23</p>	<p>בבלי: מנחות ס ירושלמי: גיטין נא תוספתא: חלה ב נ"ך: דניאל ב רמב"ם: עבודת כוכבים וחקותיהם ב</p>	<p>עלות השחר 6:00 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:33 סו"ז תפלה - פג"א... 10:43 שקיעה 6:59</p> <p>נץ החמה 7:13 סו"ז קרי"ש - גר"א... 10:09 סו"ז תפלה - גר"א... 11:07 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:12</p>
<p>13 MAR</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כד 24</p>	<p>בבלי: מנחות סא ירושלמי: גיטין נב תוספתא: ערלה א נ"ך: דניאל ג רמב"ם: עבודת כוכבים וחקותיהם ג</p>	<p>עלות השחר 5:58 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:32 סו"ז תפלה - פג"א... 10:43 שקיעה 7:00</p> <p>נץ החמה 7:11 סו"ז קרי"ש - גר"א... 10:08 סו"ז תפלה - גר"א... 11:07 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:13</p>
<p>🕯️ הדלקת נרות 6:43 Candle Lighting</p>				
<p>14 MAR</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כה 25</p>	<p>בבלי: מנחות סב ירושלמי: גיטין נג תוספתא: בכורים א נ"ך: דניאל ד רמב"ם: עבודת כוכבים וחקותיהם ד</p>	<p>ויקהל-פקודי, החודש, פג"ח Shabbos Hachodesh</p> <p>עלות השחר 5:56 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:31 סו"ז תפלה - פג"א... 10:42 שקיעה 7:01</p> <p>נץ החמה 7:09 סו"ז קרי"ש - גר"א... 10:07 סו"ז תפלה - גר"א... 11:06 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:14</p>

מברכים חודש ניסן המולד: מיטוואך נאכמיטאג 34 מינוט און 13 חלק נאך 4. ראש חודש: תמישי

ויען מען דאוונט פרייליכערהייט, איז דאס זיס און געשמאק פאר'ן אייבערשטן.

(ספר המזות אות תפלה סימן פ"א)